

VIII. 2197
AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

**1920—1925. ÉVEKBEN TARTOTT RENDES
ÉS RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉSEINEK**

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTÉK:

SZÚCS ISTVÁN

esperes.

PATAKY PÁL

em. papi főjegyző.

KŐMIVES SÁNDOR

em. papi jegyző.

59. SZÁM.

Nyomatott:

„KÁL VIN“-NYOMDÁBAN BEREKSZÁSZ

1926.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

**1920—1925. ÉVEKBEN TARTOTT RENDES
ÉS RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉSEINEK**

JEGYZŐKÖNYVE.

VIII. 2194.

SZERKESZTETTÉK:

SZÚCS ISTVÁN

esperes.

PATAKY PÁL

em. papi főjegyző.

KŐMIVES SÁNDOR

em. papi jegyző.

59. SZÁM.

Nyomatott:

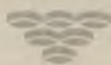
„KÁL VIN“-NYOMDÁBAN BEREGSZÁSZ

1926.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1920 OKTÓBER 12-ÉN UNGVÁRON
TARTOTT RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

1. A gyűlés megnyitása.
2. A gyűlési tagok igazoltatnak.
3. Olvastatott dr. Révész Kálmán püspök úrnak 1920 szeptember 20.-án kelt s esperesünkhöz intézett következő bucsuzó levele:

„Nagytiszteletű Esperes Úr!

Pár nap múlva elhagyom Kassát és Miskolcra költözöm.

Tizáninnyi egyházkerületünk integritását és egységét a lehetőség határai között igyekszem ezentúl is fenntartani, de míg a viszonyok meg nem változnak, feltétlenül szükséges az egyházkerület Szlovenszkói részének egy ott lakó püspökhelyettes rendelni.

Ezt a július 1.-én tartott egyházkerületi közgyűlés már meg is tette, midőn Kassáról való elköltözésem esetére főtiszt. Czinke István egyházker. főjegyző urat nevezte meg törvényes püspökhelyettesül.

Sziveskedjenek tehát ez értesítés vételétől fogva a püspöki hivatalt illető ügyekben Ö hozzá (Rimavska-Sobota) fordulni.

Eltávozásom alkalmából Isten áldását kívánom a tizáninnyi egyházkerületnek elszakadt részeire, an-

nak espereseire, lelkészeire, előljáróira és hiveire kicsinytől fogva mind nagyig.

Olvassátok és szivleljétek meg Mikeás 7: 7-10; Csel. 20: 28-32; I. Kor. 10:12. 13; II. Kor. 4: 8-9. 16-18.

A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme legyen Mindnyájatokkal. Ámen.

Kassa, 1920 szept. 20.

Dr RÉVÉSZ KÁLMÁN s. k.
püspök."

Közgyűlés könnyes szemmel tekint távozó Püspöke után. Főpásztori áldását hálás szívvvel veszi, búcsú szavait szívébe vési, útját áldó szóval kíséri. Boldognak vallja őt, mert hazatért, arra a földre, melyet ígért és adott az Úr a mi Atyáinknak. Mi pedig port és hamut hintve fejünkre, ülünk a sötétségben s várjuk, mikor látják meg szemeink a mi idvezítésünk örömét Istennek amaz ígérete szerint: „ha ti vétkeztek, én elszéleszelek titeket a népek között; ha pedig megtértetek hozzám és megtartjátok parancsolataimat és cselekszitek azokat: Még ha az égnek utolsó szélén volnának is szétszórt gyermekeitek, onnan is összegyűjtöm őket.” Neh. 1:8. 9.

4. Olvastatott a gömöri egyházmegye átirata, melyben a dunántúli egyházkerület kezdeményezését és felhívását, hogy az elszakított szlovenszkói egyházak új egyházkerületté szervezkedjenek, helyesléssel fogadja és az ahoz való csatlakozást a maga részéről is szükségesnek tartja. Az összes megszállt területek kiküldöttjeivel való együttes tanácskozásra egy bizottság kiküldése iránt a püspöki hivatalt megkeresi s erről az érdekelt abaúji, felsőzempléni és ungi egyházmegyéket értesíti.

Közgyűlés a magyarországi református egyház tiszáninneri egyházkerületéből elszakított szlovenszkói és ruszinszkói egyházak szervezkedését a maga részéről is szüksé-

gesnek és sürgősnek tartja, azért a gömőri egyházmegye javaslatát magáévá teszi, a püspöki hivatalt a javasolt bizottság kiküldése iránt megkeresi, azzal a kibővítéssel, hogy a csatlakozásra a tornai, úgyszintén a ruszinszkóba eső beregi, ugocsai és máramarosi részek is felszólittassanak és bevonassanak.

5. Komjáthy Gábor egyházmegyei tanácsbíró rámutat a Szlovenszkóba szakadt református egyházak állapotára: a lelkészek — törvényes járandóságaiuknak: kongruának, korpótléknak, családi pótléknak az elmaradása miatt — lerongyolódva nélkülöznek; az egyházak — törvényes járandóságuknak, az adósegélyeknek elmaradása miatt — szükségleteiket fedezni, lelkészüket, tanítójukat fizetni nem képesek; az egyház hívei hamis jelszavakkal csábítva, kívülről jövő izgatásokkal megtévesztve, az egyházi terhek viselése alól menekülni igyekeznek s az államhatalom eddigi közönyös magatartása mellett menekülnek is. A csehszlovák köztársaság mindezeket vagy nem látja, vagy — s ez volna a legszomorubb — nem akarja látni. Míg a szlovenszkói róm. kath., gör. kath. és lutheri egyházakat, lelkészeket megfelelő állami támogatásban részesíti, minket, református egyházakat, lelkészeket pusztulni hágy. Indítványozza azért, hogy bajainkat, állapotunkat egy memorandumban hozzuk a külföldi protestáns népek tudomására.

Mi az ungi református egyházmegye közgyűlése, egyházaink, lelkészeink szomorú helyzetét látjuk is, érezzük is. De a kálvinizmus klasszikus karakterének megfelelőleg csak akkor kívánjuk erre az álláspontra a külföldi protestáns közvélemény figyelmét felhívni, ha a csehszlovák köztársaság kormánya továbbra is megfélekedne, vagy épen vonakodnék a többi ker. felekezetektől meg nem vont állami támogatást nekünk református egyházaknak és lelkészeknek is megadni.

Megkeressük azért a csehszlovák köztársaság magas kormányát, közelebbről Szlo-

venszko teljhatalmú Miniszterét az iránt, hogy egyházainknak az adósegélyt, lelkészeinknek a kongruát, korpótlékot, családipótlékot, ruhasegélyt, szóval mindama járandóságot, amiket részünkre a Szlovenszkóra nézve is alap-törvényül elismert 1918 nov. 1. előtt kelt magyarországi törvények, vagy törvényes rendeletek megállapítottak, minden halogatás nélkül kiutalni és folyósítani méltóztassék attól az időtől kezdve, mióta Magyarországtól s a magyar református egyháztól elszakítottunk és a csehszlovák köztársaság imperiuma alá jutottunk.

6. A Varga Károly, volt korláthelmeci lelkésznek állásától elmozdítására vonatkozó konventi bírósági ítélet: tudomásul.

7. Szabó Endre minaji lelkész fegyelmi ügyében az abaúji egyházmegye delegált bíróságának ítélete ellen az esperes által bejelentett felebbezés: tudomásul.

8. Bírósági ügyek tárgyalásának ideje: tudomásul.

9. Esperes Szabó Sándor segédlelkészt Minajba helyezte.

10. A minaji presbytérium kérelmére, Szabó Endre ellen: közgyűlés fegyelmi eljárást rendel el.

11. Györke István, Hadar Gyula, Jencsik János segédlelkészek bekebelezetnek.

- 12.** a) Sály Lajos tiszasalamoni,
b) Orémus Kálmán kisdobronyi,
c) Böszörményi Dezső zahari,
d) Halász Lajos kereszti,
e) Ónody Géza palágyi,
f) Tóth Endre veskóci,
g) Kiss Jenő ungnyarádi,
h) Fekésházy János pallói,

i) Kovássy Mária korláthelmeci tanítók,
j) Jencsik János sárosmezői segédlelkész előkönyörgő tanítóul, — állásukba beerősítettnek.

13. A veskóci és pallói egyházak tanítói díjlevelei.

14. A korláthelmeci egyház lelkeszi díjlevele, — megerősítettnek.

15. Pályini egyházat a lelkeszi földjének megcsonkítása ügyében beadott panaszával: közgyűlés a törvényes lépések megtételére utasítja.

16. A kisgejői egyház „egyházfentartási alapja” ügyében jelenteni köteles.

17. A csongori egyház csereszerződése: jóváhagyást nyer.

18. Csapi egyház legelővásárlása: jóváhagyó tudomásul.

19. Scontro.

20. Szeretva 30,000 K rk. adókiivetése: megerősítettik.

21. Bócér István szabadságolás iránti kérvénye a törvény által előirt úton terjesztendő fel.

22. Sárosmező iskolájának államosítása ügyében előnyösebb szerződés kötésére útasítottik.

Jegyzőkönyvezték:

Pataky Pál em. főjegyző 1—5. 10—11. 19—21.

dr. Magda Sándor em. jegyző 6—9. 22.

Nyomárkay Sándor em. jegyző 13—18. pontokat.

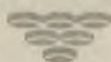
Tárgymutató.

1. A gyűlés megnyitása.
 2. A gyűlési tagok igazolása.
 3. Révész püspök úr búcsúlevele.
 4. Egyházkerületekké szervezkedés.
 5. Államsegélyeink ügye.
 6. Varga K. korláthelmeci lelkész elmozdítása.
 7. Szabó E. minaji lelkész fegyelmi ügye.
 8. Birósági tárgyalás ideje.
 9. Szabó S. segédlelkész Minajba helyezése.
 10. Szabó E. elleni újabb fegyelmi ügy.
 11. Segédlelkészek bekebelezése.
 12. Tanítók beerősítése.
 13. Tanítói díjlevelek megerősítése.
 14. Korláthelmeci lelkészi díjlevél.
 15. Pályini egyház panasza.
 16. Kisgejőci egyházfenntartási alap.
 17. Csongor csereszerződése.
 18. Csapi földvásárlás.
 19. Scontro.
 20. Szeretvai rk. adókiivetés.
 21. Bócér István szabadság kérése.
 22. Sárosmezői iskola államosítása.
-

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1921 OKTÓBER 7.-ÉN UNGVÁRON
TARTOTT RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

1. A gyűlés megnyitása.
2. A gyűlési tagok számbavétele.
3. Gyűléstartási engedély.
4. Stépán Géza világi tanácsbirónak állásáról való lemondása: sajnálattal vétetik tudomásúl.
5. a) Esperes jelenti, hogy egyházmegyénk lelkészei és gondnokai az állam iránti hűségi fogadalmat f. év június 20.-án Nagymihályban ő előtte a zsupán jelenlétében letették.

Tudomásul szolgál.

b) A csehszlovák kisebbségi szerződés egy másolati példánya az esperesi levéltárban őriztetik.

6. Birósági ülés időpontja.
7. Esperes jelenti, hogy id. Szakal István nagyszeretvai és Soltész Andor tisztaágteleki lelkészek elhaláloztak.

Közgyűlés id. Szakál István és Soltész Andor lelkészek halálát — kik közül az első 63 éven keresztül lankadatlan buzgósággal szolgálta anyaszentegyházunk ügyét, — az utóbbi pedig oly ifjan tragikus véget ért, — mint fájdalmas veszteségét, a főt. egyházkezülettel is közli.

7. a) Györke Endrének korláthelmeci lelkésszé választása megerősítettik.

7. b) U. annak beiktatása tudomásul szolgál.

7. c) Könyves István szeretvai lelkész egyhangú meghívás útján való megválasztása megerősítettik.

7. d) U. annak beiktatása tudomásul szolgál.

7. e) A Ladányi Mihály mokcsakerészi lelkész és Varga József s. lelkész között létrejött fizetési egyességet közgyűlés megerősíti.

8. Gencsy Béla, Szabó Béla és Böszörményi Gyula s. lelkészek bekebeleztetnek az egyházmegyébe.

9. a) A magasrévi egyház állami tanítója egyházmegyei felhatalmazás nélkül istentiszteletet nem végezhet.

b) Orémus Kálmán szalókai,

c) Szaploneczay Lajos pallói,

d) Aros Mihály tisztaágteleki,

e) Takács Gyula kisdobronyi,

f) Kormos Gerő ungvári tanítók állásukba beerősítettnek.

10. a) A főtiszt. egyházkerület miheztartás végett közli egyházmegyénkkel 1921 június hó 14-én tartott közgyűlésének következő határozatait: 1. Az egyház-, és iskolalátogatókat a törvény szerint csak fuvar és ellátás illeti. Minden gyülekezet köteles az egyház- és iskolalátogatókat a legközelebbi egyházba elszállítani és tisztességesen ellátni. Napidíjat nem követelhetnek, mert napidíj bármely egyházi kiküldöttnök csak abban az esetben jár, ha ellátásban nem részesül. 2. A közalapi és nyugdíjintézeti járulékok hováfordításáról való intézkedés.

Tudomásul szolgál.

b) A főt. egyházkerület miheztartás végett közli egyházmegyénkkel az 1921 jun. 8.-án tartott lelkész-értekezlet felterjesztéseire hozott határozatait.

1. Az értekezlet amaz óhajára, hogy az egyház-

kerület utasítsa vissza a „Slovensky Kálvin“ c. amerikai lap gyalázkodó cikkeit és sajtó útján elkövetett rágalmazás címén iditson a nevezett lap ellen eljárást: az egyházkerület elhatározza, hogy a gyalázkodó cikkek visszaútasítását vállalja s annak kidolgozására Péter Mihályt felkéri.

2. Az értekezlet ama felterjesztésére, hogy az illető szlovák egyházak népe megkérdendő, akar-e külön szlovák egyházmegyét, vagy megmarad a mai keretek között nyelvi jogainak teljes érvényesítése mellett: az egyházkerület elhatározza, hogy a felmerülő szükség esetén az értekezlet óhajtása szerint fog eljárni.

3. Az értekezlet ama kérésének, hogy a szlovák egyházakat meglátogatni készülő amerikai bizottság fogadására nézve az egyházkerület adjon a lelkészeknek útasítást: nem tehet eleget, mert az amerikai bizottság jövetelének célját nem ismeri s ennél fogva a lelkészek bölcsességére bizza az amerikai bizottság miként leendő fogadását.

4. Az értekezlet ama felterjesztésére, hogy az ungi egyházmegyéből Podkarpatska Rus területére eső 8 egyház maradjon régi megyéjében és kerületében annyival is inkább, mert Szlovenszko és Ruszinszko határai még nincsennek elkülönítve — közli az egyházkerület, hogy a ruszinszkoói egyházmegyék és egyházkerület szervezését nem áll módunkban megakadályozni, egyszersmint kimondja, hogy azok konvent és zsinat tekintetében egységet fognak alkotni a szlovenszkoói egyházakkal, legalább is erre törekszik s e tárgyban már határozatot is hozott; az ungi 8 egyházra vonatkozólag pedig kimondja, hogy mai helyzetükben, egyházmegyei és egyházkerületi tekintetben meg fognak maradni mindaddig, amíg attól el nem tiltatnak.

Tudomásul szolgál.

11. szám. Az ungi reform, egyházmegyéből Ruszinszkoóban maradt s elvileg 1921 jul. 18.-án megalakult „Ruszinszkoói Ungi Ref. Egyházmegye“ 1921 szept. 5.-én tartott ülésének ama határozatát kéri az egyházmegyei közgyűlés által tudomásul venni, illetőleg-

jóváhagyni, hogy „a Ruszinszkóba szakadt egyházak a körülmények kényszerítő hatása alatt, mélységes szívfájdalommal bár, de lelkeszei, iskolái. tanítói anyagi és erkölcsi érdekeinek megvédése céljából tényleg is külön egyházmegyévé alakulnak“

A csaknem két óráig tartó eszmecsere, anyaegyházmegyében maradtak minden szeretetteljes marasztgatása, az egyházmegye vezetősége és az egyházi felsőbb hatóságok jóindulatu támogatásainak ígéretései mind hiábavalóknak látszottak bizonyúlni, azért az egyházmegyei közgyűlés a minden áron távozni akaró ruszinszkói testvérek kérését fájdalmas szívvvel teljesíti és 29 szavazatal 5 ellenében külön egyházmegyévé való szervekedésüket a maga részéről nem ellenzi s ez irányú kérelmüket pártolólág terjeszti fel a főt. Egyházkerületre.

12. A magyar pártok szövetségének felhívására a felállítandó magyar nyelvű középiskola céljára: egy házmegyének 1000 kor. segélyt útal ki.

13. a) Számvevőszék javaslata alapján: közgyűlés a Horváth Mária-alap 1918—20. évi számadását jóváhagyja.

13. b) Ugyanazon számvevőszék ugyanazon jegyzőkönyvében az egyházmegyei pénztárban kezelt többi alapok számadásait is okmányokkal igazoltaknak találván azok jóváhagyását javasolja.

Közgyűlés a számvevőszék jelentése alapján mindezen alapok számadásait jóváhagyja s a pénztárosnak különös elismerését fejezi ki, hogy a különböző ellenséges inváziók idejében is a pénztárt minden károsodástól megtudta óvni és menteni.

14. Előadók javaslata értelmében az egyházak számadásai jóváhagyatnak.

15. A nyugdíjintézet és közalap számadásait közgyűlés jóváhagyja.

16. Az ungvári házak eladása érdekében benyújtott javaslatot: közgyűlés nem fogadja el.

17. A felsőröcsei presbytérium a *CLII.* számu esperesi körlevél 1-ső pontjára, mely az 1920. évi dec. 21-én tartott egyházkerületi közgyűlésnek tűzkárbiztosítási ügyben 25. sz. a. hozott határozatát közli s ennek alapján elkötelezi az egyházak presbytériumait az egyházi épületek biztosított értékének legalább 300 %-al való fölemelésére — 1921 március 13-án tartott ülésében a következő határozatot hozta: „Presbyterium határozatilag kimondja, hogy a tűzbiztosítási díjat nem emeli fel, sőt tovább megy e téren, mivel egyhangu határozatban kimondja, hogy a „Fonciére“ Biztosító Intézettel való minden további összeköttetést megszakít, eddigi járandóságát megfizeti s ezutánra ott biztosítja épületeit, ahol akarja“.

Egyházmegyei közgyűlés a felsőröcsei presbytériumot azért az eljárásért, hogy az egyházi főhatóságok törvényes rendeleteit végrehajtani vonakodott, sőt azokat oly fölszem vevő, mintegy az egyházi hatóságoktól magát függetleníteni akaró határozattal utasította vissza: megróvja, s egyszersmind szigoruan utasítja, hogy a *CLII.* sz. esperesi körlevélben foglaltaknak haladék nélkül tegyen eleget. Addig is az E. T. I. t. cz. 46. §. értelmében presbytérium az esetleges károsodásért saját vagyonával felelős.

Egyben fölkéretik az Esperes úr, hogy abban az esetben, ha a presbyterium e határozat dacára sem teljesíti a nevezett hatósági rendeletet: haladék nélkül alkalmazza vele szemben az E. T. I. t. c. 47. §-át. Lelkész 3 héten belül esperesi hivatalnak anyagi felelősség terhe alatt jelentést tegyen!

18. A sárosmezői egyház kérelmét, iskolájának államosítása ügyében: közgyűlés pártolólág terjeszti az egyházkerület elé.

19. A sárosmezői 400-on felüli lélekszámmal bíró leányegyház hívei, akik már 13 év óta pél-

dás buzgósággal hoznak meg minden anyagi áldozatot abból a célból, hogy anyaegyházzá szervezkedhesse- nek; most ismételten kéri a nt. Egyházmegyét, hogy a kérvényben felsorolt indokokat méltányolva mondja ki határozatilag, miszerint a sárosmezői leányegyház- nak anyaegyházzá való szervezéséhez hozzájárul s a 4 példányban beterjesztett lelkészi díjlevelet jóvá- hagyja.

Egyhm. közgyűlés méltányolva a sáros- mezői leányegyháznak úgy a múltban, mint a jelen anyagi világban jó cselekedetekben is sokszor megnyilvánuló buzgó áldozat kész- ségét; anyásítás iránti kérelmének helyt ad s a 4 példányban beterjesztett lelkészi díjleve- let jóváhagyja s a többi iratokkal együtt pár- tolólag terjeszti fel a főtiszt. egyházkerületre.

20. A botfalvai leányegyházat közgyűlés uta- sitja, hogy eladóvá tett házát nyilvános árverésen értékesítse.

21. Az ungvári egyház nevében Komjáthy Gá- bor lelkész azt panaszolja, hogy az egyház fogadalmat nem tett kántor-tanítójának elköltözése folytán üresen maradt tanítói lakást — az egyházi előjáróság tiltakozása dacára hivatalnokok részére, elrekvirálta a rendőség, mely egyszersmind írásbeli nyilatkozatot is adott arról, hogy a lefoglalás csak ideiglenes s addig fog tartani, míg az egyház új kántor-tanítót választ. Az ujonnan megválasztott kántor-tanító, Kormos Gerő családjával együtt még szeptember 1-én megérkezett s lakás hiányában az időközben visszaszerzett tante- remben volt kénytelen meghuzódni; a beiratkozott 38 gyermeket pedig a templomban tanítja. A tanügyi referens azonban azt a kijelentést tette, miszerint az iskolát beszünteti, a kántor-tanító államsegélyét meg- vonja, ha a tantermet lakás és nem tanítás céljára használja. Az ungvári ref. ifjúsági egyesület Rákóczi utca 16. sz. házban levő helyiségét pedig még a múlt év elején elrekvirálták s az egyesület butorait előbb az udvarra dobálták, majd egy fatartóban zsufolták össze, hol azok teljesen tönkre mentek. Az ungvári

egyház kéri a nt. Egyházmegyét, hogy ez ügyben a legjobb belátása szerint intézkedjék.

Egyház megyei közgyűlésünk — abban a reményben, hogy a kormányzóság belátja azt, miszerint a kulturális érdekek elébe helyezendők a privát érdekeknek és segítségére lesz az ungvári egyháznak tanügyei előbb vitelében — elhatározza, hogy az esperes ur útján tiszteletteljes kérelemmel fordul az alkormányzó urhoz, hogy sziveskedjék minél előbb intézkedni a kántortanító lakás kiürítése iránt.

22. Esperesi körlevelek tudomásul vétetnek.

23. Kerületi gyűlésre képviselők küldetnek.

24. Jegyzőkönyv hitelesítők.

25. Tiszaágtelek kérése, hogy lelkészi állását egy évig betöltetlen hagyhassa — nem teljesíthető.

26. Bajánházának melléképület építésére: közgyűlés az engedélyt megadja.

27. A lelkészegyesület működésének újra megkezdésére vonatkozó indítványt: közgyűlés egyhangúlag magáévá teszi.

28. A solymosi egyház anyaegyházzá való szervezkedés iránti kérelméhez: közgyűlés elvileg hozzájárul.

Jegyzőkönyvezték:

Pataky Pál em. főjegyző 1—6. 13—15. 23—4.

Dr. Magda Sándor em. jegyző 7—10. 25—7.

Nyomárkay Sándor em. jegyző 11—2. 16—22. 28. számú pontokat.

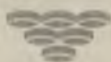
Tárgymutató.

1. A gyűlés megnyitása.
2. A gyűlési tagok számbavétele.
3. Engedély.
4. Stépán Géza v. tbiró lemondása.
 - a) Hűségi fogadalom letétele.
5. b) Kisebbségi szerződés.
6. A bírósági ülés időpontja.
7. a) Id. Szakal István és Soltész Andor halála.
 - b) Lelkészválasztások és beiktatások.
8. Segédlelkészek bekebelezése.
9. Tanítók beerősítése.
10. a) Egyházlátogatók járandósága, közalapi és nyugdíjjár.
 - b) A szlovák egyházak és a ruszinszkóba eső egyházak.
11. A ruszinszkói ungi egyházmegye.
12. A magyar középiskola segélyt nyer.
13. Számvevőszék a pénztárvizsgálatról.
14. Az egyházak számadásai.
15. A nyugdíjint. pénztár számadásai.
16. Ungvári házak eladása.
17. A felsőröcsei presbytérium renitenskedése.
18. Sárosmező iskolája.
19. Sárosmező anyaegyházzá alakul.
20. Botfalvai adásvétel.
21. Az ungvári egyház iskolája.
22. Esp. körlevelek,
23. Kerületi gyűlésre képviselők.
24. Hitelesítők.
25. Tiszaágtelek kérelme.
26. Bajánházai építkezés.
27. A lelkészegyesület működésének felelevenítése elrendeltetik.
28. A solymosi egyház anyaegyházzá kíván alakulni.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1922 JULIUS HÓ 25.-EN UNGVÁRON
TARTOTT RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

1. A gyűlés megnyitása.

2. Megalakulás.

3. Bernáth Zoltán egyházmegyei gondnok folyó évi március 31.-én kelt s közgyűlésünkhöz intézett levelében — következetesen a gondnoki székfoglalójában tett azon kijelentéséhez: „ha bármi okból érzém, hogy helyemet be nem tölthetem úgy, amint szükséges, egy percig se fogok habozni, hogy ezt a diszes állást rendelkezésükre bocsássam” — gondnoki tisztségéről lemond, mert a változott viszonyok folytán többé nincs olyan helyzetben, hogy bármely tiszteletbeli állást betölthessen.

Közgyűlés sajnálattal és megdöbbenéssel olvassa Bernát Zoltán egyházmegyei gondnok lemondó levelét. Sajnálattal, mert 28 évig állott egyházmegyénk szolgálatában, mint tanácsbíró, s alig öt évvel ezelőtt állította a közbizalom, mint gondnokot egyházmegyénk élére és e 33 év alatt úgyis, mint tanácsbíró, úgyis, mint gondnokot, szinte ridegen pontos és szigoruan lelkiismeretes munkásnak és vezérnek ismertük meg a rá váró feladatok elvégzésében, anyaszentegyházunk építésében; megdöbbenéssel, hogy annak a férfinak, akinek

hite és elve volt az, hogy „a társadalmi és vagyoni állás bizonyos kötelezettségeket ró arra, aki azoknak birtokában van, különösen a tiszteletbeli állások betöltése szempontjából” s aki gondnoki tisztségére való egyhangu megválasztását az őt addig ért kitüntetések koronájának tekintette, ennek a férfinak rövid 5 évi gondnoksága után, keserőséggel kell bejelentenie: „a változott viszonyok folytán nem vagyok abban a helyzetben, hogy bármely tiszteletbeli állást betölthessek!”

Férfias jellemnek ismertük munkájában, ilyennek látjuk lemondásában, s mert így ismertük, ilyennek látjuk, minden tisztelettel meghajlunk elhatározása előtt s lemondását a minket ért nagy veszteség fájó érzésével elfogadjuk.

4. A gondnoki állás betöltésére: közgyűlés a szavazást elrendeli.

5. A megüresedett egyházmegyei tisztségek betöltéséről való intézkedést, közgyűlés a következő gyűlésre halasztja.

6. Esperes előterjeszti évi jelentését egyházmegyénk múlt évi állapotáról, mely főbb vonásaiban a következő:

„Egyházunk hajója még mindig a bizonytalanság habjain hanyatik ide s tova. Helyzetünk, melybe az új államalakulattal jutottunk, alig változott, illetve javult valamit. Változott és javult annyiban, hogy szlovenszkoói egyházkerületünk a szervezkedés munkáját elvégezte s tisztikarát múlt év október 30-án hivatalába beigtatta, de ezen a gyűlésen egyházmegyénk az akkor kezdődő mozgósítás miatt képviselve nem volt. Egyetemes konventünk is megalakult s a zsinat előkészítését munkába vette. Változott s javult helyzetünk annyiban is, hogy az államkormány kérelmeink elől nem zárkózik el ridegen s ígéreteivel jogot ad a reménykedésre. Csakhogy a reménységre, mint fundamentumra legfeljebb csak légvárakat építhetünk” . . . „A nép, míg egyházával szemben sok

helyen áldozatkész, lelkészével szemben legnagyobb-részt szükkeblü és méltánytalan. Azokban az egyházakban, ahol a termény és szolgálmánybeli fizetések pénzre lettek átváltoztatva, ott a nép természetesnek tartja, sőt követeli, hogy a lelkész elégedjék meg a konvent által megállapított régi alacsony egységárákkal, ahol pedig nem mentek át pénzfizetésre, ott a nép több helyen megtagadta lelkészével szemben a termények, szolgálmányok kiszolgáltatását." „Egyházmegyénk területén van 38 anyaegyház (Záhony Magyarországra szakadt) 2 társegyház, 8 leányegyház." „Minden egyháznak van szabályszerűen szervezett presbiteriuma, kivéve Gálocsot, hol a gondnoki hivatalt nem akarta elfogadni senki s a presbiterium sem teljesítette kötelességét." . . .

„Morvay József kisráti lelkész 89 éves korában elhalt 1921 okt. 4-én, aki 57 évig forgolódott az Ur oltára körül; Könyves Mihály solymosi tanító, aki majdnem félszázadig szolgálta a népnevelés ügyét, elhalt a mult év január havában. Stépán Géza, egyházmegyénk világi tanácsbírája, aki fáradhatatlan volt a rábizottakban, szintén a mult évben tért örök nyugalomra." Végül melegen emlékezik meg a jelentés Komjáthy Gábor tanácsbíró, ungvári lelkész 40 éves lelkészi jubilleumáról, melyet közgyűlésünk külön jegyzőkönyvi pontban kíván méltatni és megörökíteni.

Közgyűlés az esperesi jelentést tudomásul veszi s annak alapján a következő határozatokat hozza meg:

1. *Morvay Józsefnek*, a 89-ik életévében elhunyt s 57 évig egy helyen — Kisráton lelkészkedett hü lelkipásztornak emlékezetét boldog dicsekedéssel, Isten iránti hálával örökíti meg jegyzőkönyvének lapjain, mert hív volt ő a kevésen is, az Úr pedig kegyelmes volt az ő szolgájához s így teljesedett be az isteni ígélet: „az én erőm erőtlenség által végeztetik el."

2. *Könyves Mihály*, solymosi volt előkönyörgő tanító koporsójára, aki majdnem egy

félszázadig égette lelkét a népnevelés oltárán mindaddig, míg az erőtlenség munkaképtelenné nem tette, készséggel teszük az elismerés, a hű munkás iránti hálás megemlékezés koszoruját.

3. Az igaz veszteség fájó érzésével írjuk fel jegyzőkönyvünk lapjára volt világi tanácsbíráknak, *Stépan Géza* táblabíró urnak a múlt évben történt elhalálózását, aki még akkor is vállalta egyházi életünkben a legnehezebb, a legfáradtságosabb kérdések megoldását, mikor a lélek ugyan kész volt még, de a gyöngé, beteges test már nem bírta a nemes harc megharcolását. Mikor lemondásával ezt a harcot feladta, megbízatását közgyűlésünknek visszaadta, egy pár napra rá futását is bevégezte. Hű volt mind halálíg: koronázzuk meg azért mi is az ő emlékezetét az igazság koronájával, örökre áldott legyen közöttünk emlékezte!

4. Örömmel teszi közgyűlésünk az elismerés, a méltánylás és szeretet koszoruját *Komjáthy Gábor* ungvári lelkész homlokára, ki ez év tavaszán ünnepelte negyven éves lelkészi jubilleumát. Köztisztületben álló, érdemekben megőszült, tudós lekipásztor, az ungvári egyháznak szinte ujjáteremtője, lelkészi karunknak magasan kiemelkedő tagja: — töltsé be őt az Úr hosszú napokkal s adjon buzgó és szent munkájához továbbra is kegyelmi erőt!

7. Esperesi jelentés határozatot igénylő többi pontjait közgyűlés a következő gyűlésre halasztja.

8. Szabó Endre minaji lelkész ügyében hozott konventi jogerős ítélet további eljárás végett az em. bírósághoz tétetik át.

9. Bírósági ülés ideje.

10. Olvastatott az egyházkerületi főgondnok úrnak a lelkészi fizetések rendezésére vonatkozó felhívása, melyet a főt. egyházkerület javaslattétel végett küldött le az egyházmegyékhez.

Közgyűlés a lelkészi fizetések rendezése tárgyában a következő javaslatot terjeszti az egyházkerületi közgyűlés elé: A lelkészi fizetések korszerű és a nehéz megélhetési viszonyoknak megfelelő rendezésénél két tényező jöhet csupán tekintetbe: a gyülekezetek és az állam. Egyházunk vezetői a rendes és felemelt államsegélyek kieszközlése iránt köztudomás szerint minden emberileg lehető megtettek. Eredménye, ha lett is fáradozásunknak, az pusztán ephemer értékű, mert a segélyek, illetve azok mértéke, a kormányok változása szerint ingadozók. Sokkal biztosabb alap lenne a lelkészi fizetések rendezése tekintetében a gyülekezetek belátása és jóindulata. Minthogy főgondnokunk székfoglaló beszédjében igen helyes érzéssel épen a gyülekezeti tagok nemesen érző szívére és tisztességes belátására apellál; kérjük a Főgondnok urat, hívja össze értekezletre kerületünk világi vezetőit, ahol beszéljék meg a gyülekezetekben végzendő oly irányu felvilágosító, illetve propagatív munkának módozatait, melynek üdvös eredménye lenne a lelkészi fizetések rendezése. A lelkészek saját iniciatívájukból ez irányban semmit nem tehetnek, mert ily irányu törekvésüknek a legtöbb helyen egész bizonyosan a még meglévő béke és nyugalom megzavarása lenne az eredménye.

Egyben kéri egyházmegyénk a főt. egyházkerületet, tegye meg a törvényes intézkedést az iránt, hogy a lelkészi állások megüresedése alkalmával a díjlevél mindaddig meg ne erősíttessék, míg a gyülekezet a megválasztandó lelkész tisztességes megélhetéséről nem gondoskodik.

11. Sedivy László nyitrai lelkész emlékirata egy tanítóképző intézetnek Érsekújváron való felállítása tárgyában: egyházkerületi közgyűlés elé terjesztetik megfontolás végett.

12. Olvastatik Komjáthy István lelkész indítványa: „Tegyen felterjesztést közgyűlés a főt. egyházkerülethez az iránt, hogy szerveztessék — esetleg az egész egyetemes egyház részére — egy „jogügyi bizottság“, mely a cseh nyelvet tudó lelkészi- és jogi-képzettséggel bíró tagokból legyen alkotva. E bizottság minden a ref. egyházra és lelkészekre vonatkozó, vagy érdekeiket érintő állami törvényt és rendeletet hivatalos lapunkban közöljön le s az eljáráshoz való részletes utasítást adja meg. A bizottság költségei az egyházakra kivetett járulékokból fedeztessenek.

Egyházmegyénk az indítványt pártolólág terjeszti a kerületre.

13. Az egyházmegyénkre véleményezés végett letett zsinati előmunkálatokra, közgyűlésünk az egyes szakelőadók véleményének meghallgatása után: megteszi észrevételeit az egyes törvénycikkekre.

14. Tanügyi bizottság elnökének jelentése: tudomásul.

15. Varga József kistráti lelkésszé megválasztását: közgyűlés megerősíti.

16. Györke Endre tisztaágteleki lelkésszé meghívását: közgyűlés megerősíti.

17. Danis Frigyes Nagyszeretvára ideiglenesen,

18. Szakál Elek Szirénfalvára,

19. Kiss Jenő Ungnyarádba,

20. Szekeres István Veskócra: rendes tanítókul beerősítetnek.

21. Vajánnak a tanítói fizetésre vonatkozóuj adókulcsát, — közgyűlés jóváhagyja.

22. Tiszaásvány uj adókulcsot akar életbe léptetni: jóváhagyatik.

23. Botfalva adás-vételi ügyét: közgyűlés jóváhagyja.

24. Gálócsnak a faeladásra kért engedély megadatik.

25. Jenke ingatlan eladásra nyer engedélyt.

26. Vaján által végzett lelkészlakás- és templomrenoválás: örvendetes tudomásul szolgál.

27. Kerületi gyűlésre képviselők.

28. Szirénfalva követelése eltávozott tanítójával szemben: közigazgatási bíróság elé utaltatik.

29. Hitelesítők.

Jegyzőkönyvezték:

1. Pataky Pál em. főjegyző: 1—9. 13. 28.

2. dr. Magda Sándor em. jegyző 10—2: 15—6, 22.

3. Nyomárkay Sándor em. jegyző: 14, 17—21.
23—7. 29. sz. pontokat.

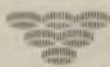
Tárgymutató:

1. A gyűlés megnyitása.
 2. Megalakulás.
 3. Bernáth Zoltán em. gondnok lemondása.
 4. Intézkedés a gondnok választásról.
 5. Megüresedett em. tisztségek betöltése.
 6. Esperesi jelentés.
 7. A jelentésre vonatkozó határozatok.
 8. Szabó E. fegyelmi ügyének iratai.
 9. Birósági ülés ideje.
 10. Javaslat a papi javadalom rendezése ügyében
 11. Sedivy László emlékirata.
 12. Javaslat jogügyi bizottság felállítására.
 13. Zsinati előmunkálatok.
 14. Tanügyi biz. elnök jelentése.
 15. Kisráti lelkészválasztás.
 16. Tiszaágteleki lelkészválasztás.
 - 17—20. Tanítóbeerősítések.
 21. Vajáni uj adókulcs
 22. Tiszaásványi uj adókulcs.
 23. Botfalvai adásvétel.
 24. Gálócsi faeladás.
 25. Jenkei adás-vétel.
 26. Vajáni építkezés.
 27. Kerületi képviselő.
 28. Szirénfalva keresete.
 29. Hitelesítők.
-

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1922 SZEPTEMBER 7-ÉN UNGVÁRON
TARTOTT RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

30. A gyűlés megnyitása, megalakulás.

31. Az 1922 évi jul. 25-én tartott em. közgyűlés 4 sz. határozatával kiküldött szavazatbontó bizottság 1922 aug. hó 10-én Szürtén tartott ülésében az em. gondnoki állásra beadott szavazatokat felbontván, jelenti, hogy beadatott összesen 36 szavazat. A beadott szavazatok mindenike érvényes s valamennyi szavazat *dr. báji Patay György* tibai földbirtokos urra esett, aki ennek alapján az ungi református egyházmegye törvényesen megválasztott gondnokává lett s mint ilyenek, közgyűlésünkbe való meghívása céljából egy küldöttség választandó.

A küldöttség tagjaiul: Tóth Lajos, Magyar Bertalan és dr. Sutka István választatnak meg.

32. A gyülekezeti ének alatt a küldöttség tagjaitól kísérve megjelenik a megválasztott gondnok. Az ének elhangzása után Szücs István esperes buzgó imádságban kér áldást anyaszentegyházunkra és egyházmegyénk új gondnokára. Ezután Pataky Pál egyházmegyei főjegyző mond gondolatokban gazdag egyházi beszédet Máté VIII. 21. alapján. Ennek végeztével esperes felhívja a gondnokot a hivatali eskü letételére, melynek megtörténte után az esperes szíves szavakkal

üdvözli dr. báji Patay György gondnokot s átnyújtja neki elfoglalandó tisztségének symbolumát, a gondnoki pecsétet.

Gondnok a pecsétet átvevén, beszédet intéz az egyházmegyei közgyűléshez.

„Nt. Egyházmegyei Közgyűlés!

Hála és köszönet legyen az én első szavam ebben a reám nézve oly ünnepélyes és jelentőségteljes pillanatban, amikor mint az egyházmegye gondnoka felelszövöm.

Hála a sorsintéző isteni gondviselés iránt és köszönet a nagyérdemű gyülekezeteknek az egyhangulag megnyilvánult megtisztelő bizalomért.

Sorsdöntő és felelőségteljes időben tiszteltek meg e bizalmukkal. Érzem a vállalt kötelesség súlyát, mert tudatában vagyok a válságos helyzetnek.

Nyolc esztendeje immár annak, hogy az emberiségnek kiszabadult, féktelen szenvedélye irgalmatlan kegyetlenséggel pusztított életet és értéket. Nyolc esztendeje immár annak, hogy vértengerben gázolt nekivadult emberiségünk, amelyet pedig mindannyiunk Teremtő Atyja kegyes irgalmában nagyságának dicsőítésére, a békés megértő együttműködésre és a boldog fejlődésre teremtett. És ime, az emberiség békés megértő együttműködésének és boldog fejlődésének utját vértenger és romhalmazok jelzik.

Sírató anyák, gyászoló özvegyek, árva gyermekek könnyétől, fájdalmától, gyászos jajgatásától vízhangzik a huszadik század új korszakának majd minden országa, és a lelkekben némely helyütt még mindig dul a kétségbeesés, a gyűlölet, az irigység, a féltékenység. Tüzlángok nyaldosták, füstfelhők borítják husz évszázadnak minden nemes alkotását. Szegény küzdő egyházunkét is, amelynek szervezete felbomlott és immár évek óta csak pusztulunk, veszünk.

És ebbe a fájdalmasan szomorú helyzetben egyházunk vezetőihez, egyházunk hiveihez intézem szavamat, amely egyuttal programmom is.

Azokhoz szólok, akiknek sajtó sebektől meggyötört testében száz meg száz bánattól vérzik a szív, száz meg száz fájdalom hasogatja a keblet. De akiknek vérző szívéből és érző kebléből a szenvedés és fájdalom, a nyomor és tespedés dacára sem tudták kioltani az isteni hitnek világitó fényét.

Mentsük meg Krisztus Urunk valódi tanai szerint reformált egyházunkat, valósítsuk meg egyházunk magasztos és fenséges eszméit! Mint hitünk nagy világreformátora Kálvin János Genfben megvalósította.

A pusztaságban is van oázis, nyaldosó tűzlángok és gomolyó füstfelhők közül elővillan az égnek a kéke, egyházunk gyülekezetéből hangozzék el a szó, az ige: elég volt már a gyűlöletből, elég volt már a féltékenységből, elég volt már a kétségbeesett tétlenségből. Itt az ideje a megértésnek az együttműködésnek!

Hiszen kinos évek keservesen hosszú során át eleget gyilkolta, pusztította egymást az isteni rendeltetés folytán békés, megértő, együttműködésre és boldog fejlődésre teremtett emberiségünk. Gyűlölködő fenevadakként eleget agyarkodtak már egymás ellen. A faj, a meggyőződés és foglalkozás különbözőségének kiélesítése romba döntötte husz évszázadnak hitét és kulturáját.

Mily lelkifájdalommal ostorozzuk az elmúlt idők hibáit, mily megvetéssel fordulunk el igazságtalanságaitól és mily felháborodással bélyegezzük meg kegyetlenségeit! Egy Néró undort kelt bennünk, ma már általános az elítélés az inquisitio, a protestáns üldözésekkel szemben és minden részvétünk, rokonszenvünk azoké, akik hitért, hazáért, meggyőződésért szörnyüségessé martriumot szenvedtek.

És a ma előítéletei ép oly elfogultak, a ma gyűlöletének következményei ép oly végzetesek.

Elég volt már! Legyen már vége! A gyűlöletnek is, a tétlenségnek is. Mert hát tovább pusztítva: felépülhetnek-e a romok? Tovább rombolva: új élet kelhet-e a sivár pusztaságokon? Tétlenséggel: eredményt érhetünk-e el?

Ne mélyítsük a tátongó űrt, amely elválaszt és ne szélesítsük a falakat, amelyek elkülönítenek.

Ha kimegyünk tavasszal a szabadba: pompázó diszben virítani, zöldelni látjuk a mezőt, rétet, kertet. Mily békés egyetértésben nyiladoznak, illatoznak ott különböző fajú, különböző illatú virágok. Lelkünknek öröme, szemünknek gyönyörúsége telik e szinpompában.

Ha tehetnék; ők is vitatnák egymás faji fensőbbiségét, természeti kiválóságát? Milyen rémes harc volna akkor közöttük! Hogyan pusztítanák egymást! Holott ép faji különbözőségük és szinpompájuk az, ami megörvendeztet, ami gyönyörködtet.

Csak a teremtés koronája, az érző és gondolkodó ember, az ne tűrhetne meg maga mellett más fajt, más meggyőződést? Holott talán mindannyiunk teremtő édes Atyja ép ebben a szinpompás különbözőségben találja gyönyörét, leli örömét?!

Legyen célunk és törekvésünk a hitélet megszilárdítása, a vallás eszméinek terjesztése, azok hűségese követése és megvalósítása. Ebben a célban és törekvésben pedig csekély erőmmel és szerény tehetséggel mindenkor készséggel állok rendelkezésükre.

Ha a dolgok mélyére tekintünk; oda, ahol emberi kezek önzésből, ravaszságból, rossz akaratból és irigységből még nem kavarták fel az igazság szintiszta, csendes vízének sima tükrét;

ha nemcsak jelszavak után indulunk, hanem a vallás elveit tanulmányozzuk, hirdetjük és követjük: lehetetlen észre nem venni, hogy hiszen minden vallás törekvése, célja a jó, a nemes, a szép, minden vallás igazságot és erkölcsöt hirdet, — csak más és más utat és módot jelölt ki híveinek azok elérhetésére.

Ha pedig minden vallás a jót, a nemeset, a szépet akarja, mindegyik az igazságot és erkölcsöt hirdeti, akkor tulajdonképpen csakis az a versengés jogosult a vallások hívei között, hogy hát melyik is tesz több jót, ki töröl le több könnyet, melyik vallás hívei nyujtanak több vigaszt a szerencsétleneknek, hajlékot és menedéket a földönfutóknak, ruhát a mezteleneknek, ennivalót az éhezőknek, melyik varázsol több mosolyt az ajkakra és boldogságot az arcokra, kik követik a megbocsátás és megértés, az elnézés és könyörület nemes sugallatát.

Magasztos, de nehéz szerepük van azoknak, akik a vallás eszméit nemcsak hirdetni, hanem azt meg is valósítani akarják. Embertársainkat kell megtanítani elsősorban arra, hogy a vallás szótárában a gyűlölet szavának nincs helye, azokat kell megtanítani arra, hogy a legszigorubb mértékkel önmagukat értékeljék és csak ha már ők tökéletesek, van joguk másokat is megjavítani, de nem gyilkolással, nem üldözéssel és rágalmazással, hanem jó példával. A jó példával elől kell járni, jót, nemeset, szépet, erkölcsöt cselekedni, a hibát jóakarattal javítani, könyörületet és megértést gyakorolni.

Mert csak az emberszeretet apostola lehet a vallás igaz hirdetője és megvalósítója. Ha ebben a szellemben fognak a vallások vezetői működni, akkor együttesen elhengergetik majd a hatalmas követ az emberi megértés és boldogulás utjából. Ebben a törekvésben aztán a versengés nem gyűlöletre, nem irigységhez vezet, hanem arra, hogy jó cselekedetekben túl tegyünk egymáson.

Különösen ma, amidőn a gazdasági, nemzetiségi, szocialis és egyéb egyenetlenségek majdnem mindenütt az egész világon felkorbácsolták az emberek vad és kegyetlen szenvedélyeit, nem lehet fenségesebb hivatása egy nemesen érző és gondolkodó főnek, mint odahatni még oly kis tevékenységi körben is, hogy ne azt keressük, ami elválaszt bennünket, hanem kutassunk minél több érintkezési pont után és törekedjünk az általános emberi érvényesítésére.

Ezért szól az én kérő szavam: ne azt érezzük ki, ami elválaszt, hanem ami általános, ami emberi, ami közeledést, érintkezést hozhat létre, egyházunk dicsőségére, a szenvedő emberiség boldogulására.

Helyrehozhatatlan hiba volna kiélesíteni a vallási és nemzetiségi ellentéteket. A hitéletet kell mélyíteni, az erkölcsöket nemesíteni, a szegényeket gyámolítani, sebeket gyógyítani, könyveket letörölni, romokat eltakarítani, épületeket emelni.

Ebben a szellemben akarok én működni, ehhez a törekvésemhez kérem én hathatós támogatásukat és pártfogásukat.

A mi vallásunk, a nagy humanisztikus célok szolgálatában, az előre haladásnak, a jogok kiterjesztésének, a szabadságnak soha nem állta útját, mert ő „az igazságot kutató és szabad vizsgálódásnak örök jogán és elvén épült fel.” „Feladata a fejlődés, a haladás a hit és erkölcsi élet mezején; hivatása szolgálni a szabadság, egyenlőség, testvériség nagy elveit.” Oly magasztos istenemberi alkotás, melynek célja az általános emberszeretet teljesítése, ebben az önzően vészes világban; palladiuma a keresztyéni élet demokratikus fejlődésének; propagálása az örökbékesség szent ideáljának a vérző szívű emberiség boldogítására, ami Urunk, Megváltónk, a Jézus Krisztus valódi tanai szerint. De célja azonfelül az egész emberi élet megtisztulása a lélek örökkévalóságának égisze alatt. Oly Isteni institutio tehát, amely a maga célját a földi élet megszentelésén túl az örök életbe helyezi át.

Ebben a kétségbeejtően nehéz helyzetében egyházunknak, ezek az elvek azok, amelyek irányt szabnak, utat mutatnak.

Sulyos, vészes és felelősségteljes időben ért e nagy megtiszteltetés és én mégsem habozom a kötelességnek útján, amelyre szállítottam. Köteleznek erre Istenem és Megváltóm szent parancsai, egyháznak hívó szava, elődeimnek dicső példája, családomnak évszázados tradíciója.

Fogadjanak e törekvésemben igaz szeretettel, amilyen őszinte igaz szeretettel jöttem én egyházunk, és mindnyájuk szolgálatába!

A sziveket felemelő, legnemesebb emberi indulatokra apelláló s az anyaszentegyház szeretetétől áthatott beszéd elhangzása után Pataky Pál em. főjegyző üdvözli a gondnokot az egyházmegye nevében.

„Nagyságos Egyházmegyei Gondnok ur!

Nagy megnyugvással lettünk tanubizonyságai annak az ünnepélyes szövetségkötésnek, ami közötted és Anyaszentegyházunk között a jelen pillanatban megkötetett. Szinte kedvünk volna egy kissé megpihenni s a zsoldáriróval ünnepet ülni: „Ez az a nap, melyet az Ur rendelt. Örvendjünk és vigadjunk azon!” (Zsolt. 118. 24.) Megerősödött szívvel, boldog reménységgel és szent elhatározásokkal megyünk vezetésed alatt a jövőnek ránk váró munkái és kötelességei elé. Minket a mult nem kényeztetett el, a jelen nem ejt kétségbe, a jövőtől nem félünk. Minden lépés, amit idáig Isten országa felé tettünk, bujdosás volt nekünk sivó pusztaságon. Azonban ne érje ezért gáncs és szemrehányás a multakat, hiszen a mennyei Kánaán felé vezető ut minden idők minden népére a fájdalomak útja. Mi még boldogok vagyunk, mert ennek az utnak forduló pontjain leásott emlékoszlopainkon a nagy határállomásokat jelző évszámok mellett: 1606, 1645, 1791, 1848, mindenütt ott ragyog a Sámuel próféta

felirata is: „Mindeddig segítséggel volt nekünk az Isten“ (I. Sámuel VII. 12.) aki látván látja az ő népe nyomoruságát, meghallja kiáltását, ismeri szenvedéseit és elküldi szolgáját, hogy hozza ki az ő népét arról a földről jó és tágas földre, tejjel és mézzel folyó földre.

Nagyságodat a legsivárabb jelen s a legsötétebb jövőndő kapujában szállította az Ur az ő népének szolgálatára. Elhívta a boldog ifju kor gondtalan öléből, elhívta a nyugati kultúra oltárai mellől, hol nincs nyomor, nincs gyűlölet, csak megértő lelkek harmonikus munkája a mult idők romlottságának, a nyomor forrásainak kiapasztására. Nagyságod méltán kérdezheti Mózesel: „De kicsoda vagyok én, hogy elmenjek a Fáraóhoz és kihozzam Izrael fiait Egyiptomból?“ (II. Mózes III. 11.) Erre a töprengő kérdésre hadd adja meg a feleletet a történelem.

Nehéz időkben, mikor anyaszentegyházunkat szolgálni egy volt a martíromsággal, Faraók haragjával, mindig találkozunk a báji Patay, a Szatmári Király nevekkal, Nagyságodnak az elődeivel. Találkozunk épen 200 évvel ezelőtt, 1722-ben báji Patay Sámuellel, a Sárospataki Főiskola gondnokával, aki mint diák, együtt bujdosott a bujdosó Főiskolával; mint Főgondnok, eszélyességével, hűségével halhatatlan érdemeket szerzett az iskola megőrzése körül. Találkozunk Szathmáry Király Györggyel, szintén, mint főiskolai gondnokkal, aki mint író az iskola történetének a megírásával, mint bőkezű maecenás, saját költségén emelt épületekkel gazdagította a főiskolát. Találkozunk báji Patay Józseffel, egyházker. és főiskolai Főgondnokkal, épen 1790—91-ben, a nagy, korszakos törvények alkotása idején. Egészen a legujabb időkben, a mult század nyolcvanas és kilencvenes éveiben találkozunk a Nagyságod boldogult édesatyjával, egyházmegyénk tanácsbírájával, akire mi, az akkori kor ifju nemzedéke, osztatlan szeretettel megkülönböztetett tisztelettel, sok és jogos reménységgel tekintettünk fel, de aki oly hirtelen, mint a fényes futó csillag — tűnt le reménységünk egéről.

Ne kérdezd hát: „De kicsoda vagyok én?“ Rossz időket érünk, rossz csillagok járnak! Örök szent munkáját megoltalmazni, árva népünket bele kapcsolni a kulturnépek szeretetébe, érdekközösségébe s azokkal együtt járni a tökéletesség útját: a via dolorosát: szent cél, magasztos élethivatás! Szentebb és áldozatosabb minden salakot termelő világi dicsőségnél. Erre hívott el az Ur! Menj hát!

Előtted a küzdés, előtted a pálya,
Az erőtlen csügged, az erős megállja.
És tudod az erő micsoda? Akarat,
Mely előbb vagy utóbb, de borostyánt arat.

Kísérjen utadon Isten áldása, szerető szivek imája, jók öröme, gonoszok megszégyenülése! Ugy legyen.“

Az üdvözlő beszéd elhangzása után dr. Patay György elfoglalja az em. gondnoki széket s a közgyűlés áttér a tárgysorozatán levő ügyek tárgyalására.

33. Esperes bejelenti, hogy a megválasztott gondnok egyházmegyei rendelkezési alap létesítésére 20.000 koronát adományozott; az alap feletti rendelkezés jogát adományozó az egyházmegye elnökségének tartja fen.

Közgyűlés az adományt hálás szívvvel fogadja, s azért az adományozó gondnok urnak nem mulasztja el köszönetét kifejezni.

34. Olvastatott az Egyet. Konvent 1922 május 17—18-án tartott ülésének ama határozata, melyben felhívja egyházmegyénket egy bizottság alakítására, amelynek tegye kötelességévé, hogy az egyházmegye szlovákjku gyülekezeteibe kiszállván, ott az előre összehívott presbyteri és közgyűlésben tegye fel a következő kérdéseket: „1. Jól érzik-e magukat a jelenlegi keretek között a mostani egyházi főhatóság alatt? 2. „Ha nem, tisztán szlovák egyházmegyében óhajtanak-é egyesülni a mostani egyházi főhatóság alatt?

Közgyűlés a szlovák egyházakba küldendő bizottság tagjaiul megválasztja Stépán László, Tóth Lajos és Csomár Béla közgyűlési tagokat azzal, hogy a konvent utasítása szerint eljárván jelentésüket terjesszék a legközelebbi közgyűlés elé.

35. Csicsernek a templom renoválásra kért engedély megadatik.

36. Pálfi Dezső korláthelmeci tanítót közgyűlés beerősíti.

37. Egyházkerületi határozat alapján Tiszaágtelek lelkeszi állásának betöltésére egy évi haladékot kap.

38. Vaján az egyházmegye pénztárából 7% kamatozás mellett 20.000 korona kölcsönt kap.

39. Ungpinkócnak engedélyt ad a közgyűlés arra, hogy iskolájának átadásáról az állammal, vagy a községgel tárgyalást kezdjen.

40. Esperesi körlevelek: tudomásul.

41. A csicseri egyház alapító levelet terjeszt be 4 példányban Lengyel János egyházközpontnok 1000 kor. alapítványáról. Ez az 1000 kor. „Lengyel János alapítványa” címén kezelendő. Az alapítvány évi kamatának fele az egyház szükségére, fele pedig az egyház szegényeinek segélyezésére fordítandó.

Egyházmegyei közgyűlés az alapító levelet jóváhagyja s azt megerősítés céljából a főtitkár. Egyházkerületre felterjeszti.

Lengyel Jánosnak, a református egyházközpontnokok ama példányképeinek pedig — ki több, mint két évtizeden át nemes ügybuzgósággal, dicséretre méltó odaadással, krisztusi szeretettel, hitben, erkölcsben, vallásos buzgóságban, egyházunk iránti szeretetben tündökölve vezette a csicseri egyház ügyeit, elismerését és köszönetét nyilvánítja.

42. A svájci segélyt szétosztó bizottság jelentése: tudomásul.

43. Korláth Elek korláthelmeci gondnok ellen beadott vádak áttételnek az em. bírósághoz.

44. A nagykaposi egyház templomának renoválására engedélyt kap.

45. Az ungvári egyház közalapi járulékát: közgyűlés redukálja.

46. Az ungvári egyházat a tanügyi referátus iskolai államsegélyének beszüntetésével fenyegeti, ka a tantermet szept. 1-re rendbe nem hozza; a tanító azonban a tantermet konyhának kénytelen használni, mivel a tanítói lakás konyháját elrequirálták: közgyűlés átír ez ügyben a tanügyi referátushoz és a dologról az Egyházkerületnek jelentést tesz.

47. Ungvár kérvénye tanítója államsegélyének méltányos rendezése iránt: pártolólag terjesztik a főtitkár. Püspök urhoz.

48. Varga József kiskiráti lelkész beiktatása: tudomásul szolgál.

49. Györke Endre tisztaágteleki lelkész beiktatása: tudomásul szolgál.

50. A csongori egyház belhivatalnokai: Kása Ferdinánd és Ajtay Sándor, azzal a panasszal fordulnak az egyházmegyéhez, hogy a csongori egyház hívei, — felizgatva egyes kommunista érzelmű egyének által, — nem hajlandók az ő díjlevélben biztosított fizetésüket kiszolgáltatni. Kérik egyszersmint az egyházmegyét, hogy egyházi törvényeinkben biztosított jogánál fogva kötelezze el a csongori egyházat a belhivatalnokok fizetésének pontos beszolgáltatására.

Egyházmegyei közgyűlésünk megdöbbenéssel vesz tudomást arról, hogy a csongori egyház hívei, akik idáig, mint anyaszentegyházunknak vallásos lelkű, egyházszerető tagjai voltak ismereteseek — azon kötelességeiket, melyeket nagy megpróbáltatásokkal küzdő öseik oly odaadással és Istenben bizóan teljesítettek: teljesíteni vonakodnak. A legszigorubban elkötelezi azért a csongori egyház híveit, hogy lelkészüknek és tanítójuknak a díjlevélben — mint kétoldalu szerződésben biztosított illetményét pontosan szolgáltatassák be annál is inkább, mert ellenkező esetben törvényben biztosított jogánál fogva közigazgatási hatóság által fogja behajtatni.

A csongori egyház lelkésze útasíttatik, hogy ha az egyház hívei az Egyh. Törv. III. t. c. 24. §-ban előirt időre, azaz f. év október végéig kötelességeiknek eleget nem tesznek, a hátralékos egyháztagok névsorát haladéktalanul küldje be az esperesi hivatalhoz, polgári úton való behajtás céljából.

Ha ezen em. határozat dacára sem tenének a hívek eleget törvényszabta kötelességüknek, azon esetben Pataky Pál, Kovács Dániel és Isaák Imre küldetnek ki a hívek és belhivatalnokok közötti vitás ügy elintézésére.

Jegyzőkönyvezték:

Dr. Magda Sándor em. jegyző 30-4. 36-9. 42-3. 45-9.
Nyomárkay Sándor em. jegyző 35., 40., 41., 44., 50.
számu pontokat.

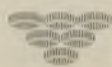
Tárgymutató.

30. Gyűlés megnyitása.
 31. A szavazatbontó-bizottság jelentése.
 32. Az egyházmegyei gondnok beiktatása.
 33. Egyházmegyei rendelkezési alap.
 34. Szlovák ajku gyülekezetek.
 35. Csicseri templomrenoválás.
 36. Tanítóbeerősítés.
 37. Tiszaágteleki lelkészi állás.
 38. Vaján kölcsöne.
 39. Ungpinkóc iskolája.
 40. Esp. körlevelek.
 41. Csicser „Lengyel János alapítványa“.
 42. Svájci segély.
 43. Korláthelmeci gondnok elleni vádak.
 44. Nagykaposi templomrenoválás.
 45. Ungvár közalapi járuléka.
 46. Ungvári iskola.
 47. Ungvári tanító államsegélye.
 - 48-49. Lelkészbeiktatások.
 50. Csongori belhivatalnokok fizetési ügye.
-

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1922 DECEMBER HÓ 7-ÉN UNGVÁRON
TARTOTT RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

51. Az ungvári kereskedelmi csarnok által az ungvári Horváth Mária-féle házak megvételére tett ajánlat mellőzésével: közgyűlés a házakat az Ungváron felállítandó magyar gimnázium céljaira ajánlja fel.

52. A korláthelmeci lelkészi díjlevél ügyében: közgyűlés bizottságot küld ki.

53. Sirny János solymosi s. lelkész okmányainak bemutatására haladékot kap.

54. A zahari lelkészi beszolgálás díjazásának ügye az egyházmegyei bírósághoz tétetik át.

Jegyzőkönyvezte:

Nyomárkay Sándor em. jegyző 51—54. pontokat.

Tárgymutató.

51. Ungvári házak.
52. Korláthelmeci lelkészi díjlevél.
53. Sirny okmányai.
54. Zahari beszolgálás díjazása.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1923 JUNIUS 12-ÉN UNGVÁRON
TARTOTT RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

1. A gyűlés megnyitása.
2. A gyűlési tagok igazoltatnak.
3. Esperes előterjeszti évi jelentését, mely főbb vonásaiban a következő:

„... áldott az Isten, ... hogy minket vigasztal minden háboruságunkban“ ... Ezzel az apostoli üdvözléssel köszöntöm egyházmegyei közgyűlésünk megjelent tagjait most, amidőn ismét összegyülekeztünk anyaszentegyházunk jövője felett aggódoó kebellet ... Az aggódásra bizony még mindig van elegendő okunk! Mert anyaszentegyházunk hajója még mindig a bizonytalanság habjain hanyatlik ide s tova; — s ki tudja, eléri-e a biztos révpartot, hol a sok hanyattatás után majd megpihenhet — vagy zátonyra jutva végkép elmerül?! ... Vigasztalan, szorongatott helyzetünk, melybe az új államalakulattal jutottunk, a közelmúlt egyházi év leforgása alatt nem javult, sőt mondhatni inkább rosszabbodott. Mert a szép remények, melyeket sorsunk jobbrafordulta iránt keblünkben tápláltunk, egyenként megcsaltak. Az ígéretek, melyek bennünket e reményekre jogosítottak, nem teljesítették ... De mégis ... egy

igéretét beváltotta a magas kormány: Két évről visszatartott államsegélyünk kiutalásának ügyét a mult év végén *megfontolás tárgyává tette!* Csak-hogy nincs köszönet benne; mert a „*megfontolás*” eredménye az lett, hogy az elmaradt államsegélyek kiutalását határozottan *megtagadta!* Egyetemes konventünk — nem tehetvén egyebet — felhatalmazta az egyes érdekelt egyházakat s lelkeszeket, hogy *per utján* érvényesítsék törvényes jogaikat az állammal szemben.

Szóval, ha az elmúlt év „nyereség és veszteség” számláját összeállítani akarjuk nem az előbbre, — hanem csak az utóbbira van bőven feljegyezni valónk, azokban az úgyszólván napirenden előforduló kisebb-nagyobb sérelmekben, melyek az államhatalom által érvényben levőnek elismert egyházi törvényeink, autonómikus jogainkon, különösen iskolai ügyeinket érintőleg ejtettek”.

. . . „jelentésemben nem lenne meg a történeti hűség, ha elhallgatnám, hogy a bajokkal, küzdelmekkel teljes sivár napok között, volt nekünk kedves, vidám napunk is, behintve az örömeinek verőfényével, azok után a „szomorú napok” és esztendők után, melyekben láttunk sok gonoszt”. Igaz, hogy ennek az örömnapnak is „veszteség” volt a szülője! — Igen a mult év folyamán érte egyházmegyénket az a veszteség, hogy világi kormányosa: *Bernáth Zoltán* itthagya hajónkat, gondnoki hivataláról, váratlanul, lemondott! . . . Megfélemledve tekintettünk szét magunk körül . . . De az Úr szólt: „mit félték, óh kicsinyhitűek?” . . . s eloszlott félelmünk. Megbátorodva tekintettünk szét magunk körül s megtaláltuk a kormányost hazafiasságáról s vallásos buzgóságáról régóta nevezetes nagynevű két kálvínista családnak méltó sarjában: *dr. báji Patay Györgyben*, akit gyülekezeteinknek oly dicséretes módon megnyilatkozott egyhangú bizalma hívott el egyházmegyénk kormányzására és akit a mult év szept. 7-én itt Ungváron nagy és diszes közönség, egyházkerületünk Püspöke és Főgondnoka jelenlété-

ben iktattunk be ünnepélyesen hivatalába. Ez a nap volt az, melyről méltán mondtuk „ez a nap, melyet az Úr rendelt nekünk, örvendezzünk és vigadjunk ezen!”

„Örvendetes esemény volt a mult év történetében az is, ami ezután néhány nappal következett, hogy t. i.: egyházkerületünk lelkészszenteléssel egybekötött közgyűlését egyházmegyénk kebelében tartotta meg a vajáni egyházban templomszenteléssel kapcsolatban. Az ott lefolyt lélekemelő ünnepek bizonyára sokáig emlékeztében maradnak a jelenlevőknek.

A mult év eseményeire visszatekintve, meg kell még emlékezni egy . . . sajnálatos eseményről . . . az egyházmegyénk kebelébe tartozó s Ruszinszko területén fekvő egyházak, számszerint 11-en, tőlünk csakugyan elváltak. — Sajnosan esik nekünk ez az elválás nemcsak azért, mert jó testvéreinktől fosztott meg s egyházmegyénk egységét megbontotta, ellentálló képességét, erejét gyengítette, hanem azért is, mert azt sem a szükségszerűség, sem a kényszerűség (ez idő szerint még) nem követelte!” . . .

„A lelkészek általában hiven forgolódnak az Úr oltára körül, bármilyen nehéz viszonyok között vannak is. — Az istentisztelet nyelve a szlovák egyházakban: szlovák; kivételt képez Pályin, hol a hivek kívánságára minden 3-ik vasárnap magyar istentisztelet tartatik.”

„Az adakozások és építkezések „tagadhatatlan jelei annak, hogy népünk a mai vallástalan, anyagi világban is kész egyházáért, vallásáért az áldozatra. De — most is csak azt vagyok kénytelen mondani, . . . hogy amíg népünk áldozatkészsége egyházával szemben dicséretes módon nyilatkozik meg, addig lelkészével szemben szűkeblű és méltánytalan. Ott, ahol a termény és szolgálmánybeli járandóságok pénzre lettek változtatva, megkívánja, hogy a lelkész a konvent által megállapított régi s a maiakhoz viszonyítva szinte nevetséges árakat fogadja el s nem

csinál belőle lelkiismeretbeli dolgot, ha lelkésze emiatt hatalmába kerülve a „paizsos férfiónak“, családjával együtt nélkülözéseknek van kitéve. — Általános jelszavá lett: „van a papnak földje, éljen meg belőle“, holott meg vagyon írva: „valaki kezét az eke szarvára veti . . .“ Eklatáns bizonyítéka ennek közelebről a szürtei egyház eljárása: Megüresedvén itt a lelkészi állás, felhívtam az egyházat a lelkészi díjlevél rendezésére. S rendezték olyképen, hogy a régi díjlevélben foglalt fizetésből elhagyva a 34 szekér szénát, 34 szekér tűzifát, 34 drb sonkát, ezek helyett az új díjlevélben 10 köböl búzát, 10 köböl gabonát vettek fel. Így a díjlevelet, — mai árak szerint — mintegy 8000 kor. értékig megcsonkították” . . .

Közgyűlés az esperesi jelentést tudomásul veszi s annak egyházi életünk minden mozzanatára kiterjedő figyelmességéért Esperesnek köszönetet mondva . . .

a) a maga részéről is szívesen ragadja meg az alkalmat, hogy gondnokunk Önagyságát feltétlen bizalmunkról, osztatlan szeretetünkéről s hozzá fűzött, meg nem ingatható jóreménységünkről biztosítsuk . . .

e) A Jan Sirny ellen az egyházlátogatóság által emelt panaszt, minthogy nevezett sem egyházmegyénkbe bekebelezve, sem hivatalába beiktatva nincs . . . a főt. egyházkerületre felterjeszti . . .

4. Esperes jelenti, hogy az em. tisztikar . . 10 éves mandátuma . . . lejár. Megköszönve . . . a bizalmat . . . bejelenti a tisztikar lemondását s felhívja a közgyűlést, hogy — figyelemmel a Ruzinkó területére eső egyházak különválasztására is — állapítsa meg a betöltendő tisztségek számát s ehhez képest rendelje el a tisztujitást.

Közgyűlés elismeréssel az egész tisztikar buzgó és hűséges sáfárkodása iránt, a lemondást tudomásul veszi és a tisztujítás megejtéséig megbizsa a tisztikart az egyházmegye ügyeinek további vezetésével . . .

5. Birósági ülés ideje.

6. A konventi bíróság által hozott Szabó Endre minaji lelkész elmozdítását kimondó ítélet alapján: Közgyűlés a minaji lelkészi állás újból betöltéséről intézkedik.

7. Olvastatott a püspöki hivatalnak 192—1923. sz. leirata, melyben felhívja az esperest arra, hogy a zsinattartást költségeinek egyházmegyénkre eső részét az egyházakra való kivetés, illetve az egyházakban rendezendő gyűjtés útján teremtsse elő s a begyűlt összeget legkésőbb jun. hó 14-ig küldje be a püspöki hivatalba.

A közgyűlés kötelességévé teszi minden lelkésznek, hogy egyházában a zsinattartás költségeinek fedezésére gyűjtést rendezzen s a begyűlt összeget legkésőbb jul. 1-ig küldje be az esperesi hivatalhoz. Ahol a gyűjtés eredménye az egyes egyházakra kivetett 248 K. 10 f.-t nem érné el, ott a hiány az egyház pénztárából pótlendő.

8. A „Kárpátaljai ungi egyházmegye“ értesíti egyházmegyénket 1923 márc. hó 22-én történt megalakulásáról.

Mint hogy egyházmegyénk 10 egyháza be nem várva a zsinat döntését, a régi törzstől elszakadva külön egyházmegyévé alakult: közgyűlés az erről szóló bejelentés fölött határozathozatal nélkül napirendre tér. Az elszakadásból folyó intézkedéseket felfüggeszti az összeülendő zsinat döntéséig.

9. Minaji István világi tanácsbíró mély hálával és tisztelettel köszönve meg az egyházmegyének hosszú időn át személyéhez fűződő bizalmát, teljes munkaképtelenségére hivatkozva, tanácsbírói állásáról lemond.

Közgyűlésünk mély megilletődéssel, de az Isten hűségese gondviselésének hálás felismerésével s a megnyugvás felemelő tudatával fogadja el a mindnyájunk előtt fájdalmasan ismert okokkal teljesen megindokolt lemondást.

Minaji István egyike volt azon világi tanácsbiráinknak, akit az elmúlt évek Kálváriajárásában mindig itt láttunk magunk között, aki a maga tudásával, buzgalmával, erős nemzeti és kálvinista érzelmeivel mutogatta nekünk a sötétből kivezető utat. Érdemei elismeréséül — a mellé a jutalom mellé, amit megad Isten kinek-kinek a hűséggel végzett munka boldogító öntudatában — megadjuk mi is a legszebbet, amit adhatunk: egyházmegyénk megválasztja őt örökös tiszteletbeli tanácsbirójának.

10. Stépán László világi tanácsbíró az esperes urhoz intézett szép levélben adja tudtára egyházmegyénknek állásáról való lemondását. Levelében hivatkozik arra, hogy e tisztét Isten segítő kegyelme mellett teljes 25 éven át teljesítette. E szép és nagy idő múlása vele szemben is érezte hatalmát. Lelke ugyan még továbbra is kész, de a test már erőtlen. Ezen körülmény kényszerítette őt arra, hogy viselt tisztét megadással bocsássa rendelkezésére az egyházmegyének, melynek egyuttal hálás köszönetet mond azért, hogy módot és alkalmat nyújtott neki a közegyházi téren való működésre is.

Egyházmegyei közgyűlésünk e lemondást a nagy veszteség fájó érzésével írja be jegyzőkönyvének lapjaira. A tiszteletadásnak és elismerésnek nem az a megszokot szólama az, amellyel *Stépán László* egyházmegyei tanácsbíró urnak lemondása alkalmával adózunk és kell is adoznunk, mert Stépán László, — mint maga is említi — 25 éves egyházmegyei tisztége alatt ama nemes harcot, melyre elhivatott oly hiven, oly lelkiismeretes buzgalommal harcolta meg, aminőre kevesen mutatnak példát világi tisztviselőink közül. Ő tömjénjének javát, szellemi és lelki képességeit nem kényszerítésből, nem hiuságból, avagy érdekből, hanem egyháza, vallása iránti szeretetből áldozta 15 éven át egyházmegyénk felvirá-

goztatására. Nemcsak világi tisztviselőnk, hanem a szó szoros értelmében világi papunk is volt, aki nem csak eszével, jogi tudásával szolgált nekünk, hanem Isten házának szorgalmas látogatásával is jó példát igyekezett adni köznépünknek. Egyházmegyei közgyűlésünk hervadhatatlan érdemeinek elismerése mellett Stépán László urat megválasztja örökös tiszteletbeli tanácsbírójának.

11. Kovássy Elemér világi jegyző, más egyházmegye területére való költözése miatt, állásáról lemond.

Közgyűlésünk sajnálattal veszi tudomásul e szépreményekre jogosító tekintélyes világi tisztviselőjének lemondását.

12. Gondnok ur egyházmegyénk érdekeinek a külföldi protenstáns világ előtt való pártfogására felkértek.

13. Sirny János segédlelkész bekebelezését közgyűlés elhalasztja addig, míg a theologiai vizsgálatot egyházkerületünk lelkészképesítő bizottsága előtt le nem teszi.

14. Tiszaásványnak egyházmegyénkhez való csatlakozását: közgyűlés örvendetes szívvvel veszi tudomásul.

15. Esperes intézkedése folytán az em. pénztár ideiglenes vezetésével Kovács Dániel világi tanácsbíró bízott meg.

16. Közgyűlés a gondnoki megnyitó beszédben elhangzott megemlékezés és indítványnak megfelelően

fájó szívvvel iktatja jegyzőkönyvébe *Tóth Lajo* szürtei lelkész, egyházmegyei pénztáros é tanácsbíró halálát és halálával az egyházmegyénket ért veszteséget. A magunk veszteségét is siratva, igaz részvétell állunk me az özvegy édesanya, a szerető nőtestvér fájdalma mellett, azzal a vigasztaló igazsággal nem halt meg az, akinek sirja felett a szeret és jó emlékezet virasztanak!

17. Mokcsakerész kérelme, munkaképtelen beteg lelkészük nyugdíjazása iránt — nyugdíjintézet hiányában nem teljesíthető.

18. Számvevőszék jelentése az em. pénztár állapotáról — tudomásul szolgál.

19. A pinkóci lelkész kérelme, az egyházmegyei pénztárban kezelt lelkészalap kamatainak kiutalására vonatkozólag — csak annyiban teljesíthető, amennyiben az alap tőkéje hadikölcsönbe jegyezve nincsen. Ugyanannak a Diós-féle alap kamatai kiutaltatnak.

20. Ugyanő kéri a zahari egyházban teljesített beszolgáltatásért járó díj kiutalását — közgyűlés utasítja, hogy szerezzen érvényt az egyh. kerületi bíróság e tárgyban hozott ítéletének.

21. A Diós-alap 1917—20 évi. kamatai: Mór András volt pinkóci tanítónak kiutaltatnak.

22. Bajánháza a Viszokával való jogviszonyának rendezése ügyében — a kérdés egymás közötti békés elintézésére utasítatik.

23. Ujlaki Sándor bajánházai lelkész intézkedést kér az egyházmegyétől a viszokai egyházzal szemben, melynek hívei az aktív rezistencia álláspontjára helyezkedvén a kártában megállapított lelkészi fizetést már két és fél év óta nem szolgáltatják ki, az egyházi hatóság utasításait figyelmen kívül hagyják, sőt a felletes egyházi hatóságokat a különböző szlovák lapokban diszkreditálni igyekeznek. A fent nevezett lelkész kéri az egyházmegyét: intézkedjék, hogy hátrálékos kártális fizetését végre megkaphassa, vagy mentse fel őt a viszokai leányegyházban a lelkészi szolgálat teljesítése alól.

Közgyűlés beható tárgyalás után, figyelembe vévén ama körülményt, hogy a bajánházai lelkész ma már, a viszokai templom felépítése óta nem végzi azokat a lelkészi szolgálatokat, amelyek ellenértéke képen a kártában megállapított fizetését élvezte: utasítja a viszokai egyház elöljáróságát, hogy a megtagadott fizetés pótlásául a kormánytól

kérelmezzon állami kiegészítést lelkésze részére. Amíg azonban ennek kiutalása meg nem történik, tartozik az egyház az elmaradt hátralékkal együtt a kartális fizetést a lelkésznek kiszolgáltatni.

24. Pánthy Pál pályini tanítót — közgyűlés állásába beerősíti.

25. A minaji és szürtei lelkészi díjleveleket, miután a régi díjlevéllel szemben érték csökkenést mutatnak, — közgyűlés nem erősíti meg.

26. Pályin tanítói díjlevele — megerősítettik.

27. Pályin tanítójának személyi-pótlékot szavazott meg — tudomásul szolgál.

28. A pályini ref. egyház hívei amaz óhajtasuknak adnak kifejezést, hogy iskolájukban a magyar nyelv is taníttassék oly mérvben, hogy a nagyobb részt magyar köznemes eredetű egyháztagek gyermekei a magyar nyelvet szóban és írásban elsajátíthassák. Mivel a hivatalosan szláv nyelvűnek minősített közösségben levő egyház előljárósága a hívek eme kérelmének csak a miniszteri engedély megnyerése után tehet eleget, kéri egyházmegyénket, hogy eme kérelmüket terjessze fel pártolólag a főtiszt. Egyházkerületre.

Egyházmegyénk tudomásul veszi a pályini hívek eme kérelmét s azt pártolólag terjeszti fel a főtiszt. egyházkerületre.

29. Papp István lelkész indítványozza, hogy változott viszonyoknak megfelelően az em. közgyűlések és értekezletek ezután minden alkalommal Nagykaposon tartassanak s a tárgysorozatban a távolabbi egyházak ügyei előbbre tétessenek és előbb tárgyalassanak.

Közgyűlés az indítványt magáévá teszi és határozati erőre emeli.

30. Olvastatott Szakal István em. tanácsbíró beadványa, melyben felhívja a közgyűlés figyelmét a következőkre:

1. a reformáció emlékünnepének idejét illetőleg nincs meg az egyöntetőség, némely egyházakban nov. hó első vasárnapján, másut okt. hó utolsó vasárnapján, ismét másutt okt. 31-én tartják meg;

2. egyes egyházakban szokásban van a halottakért való imádkozás, mely szokás hitelveinkkel ellenkezik;

3. a szlovák egyházakban működő lelkészek bizonytalanságban vannak az anyakönyvek vezetésének nyelvét illetőleg. Kéri a közgyűlést, hogy a fentiekre nézve adjon határozott, az egyöntetőséget biztosító utasítást.

Közgyűlés utasítja a lelkészeket: 1. hogy a reformáció emlékünnepélyét az egyetemes konvent 1906. évi 51. sz. határozata 6. p.-nak értelmében minden évben okt. hó utolsó vasárnapján tartsák meg; 2. a halottakért való imádkozás (requiem) mindenütt megszüntendő s ezért az egyházlátogató bizottságok utasíttatnak, hogy e tekintetben az egyes egyházakban szigorú ellenőrzést gyakoroljanak; 3. a közgyűlés felterjesztést intéz a főt. egyházkerületre az iránt, hogy szlovák nyelvű gyülekezetekben az 1924. év jan. 1-től kezdődőleg a szlovák nyelvű anyakönyvvezetést engedélyezze.

31. A gálóczi lelkész énekvezéri tiszteletdíjának kiutaltatása iránti kérelmét: közgyűlés az em. bírósághoz teszi át.

32. A bátfai kántori állás szervezése: tudomásul.

33. A kistráti lelkészlakás építésére: közgyűlés a jóváhagyást és engedélyt megadja.

34. Esperesi körlevelek: tudomásul.

35. Kerületi gyűlési képviselők.

36. Vámoslucska rendkívüli adókiivetését: közgyűlés megerősíti.

37. A mokcsakészi egyház adókülcsváltoztatásának jóváhagyása: alaki hiányosságok miatt újból kérelmezendő.

38. A botfalvai egyház házeladása: jóváhagyatik.

39. Ónody Géza palágyi tanítónak újból megválasztása: tudomásul szolgál.

40. Esperes Vámoslucskára ideiglenes tanítóul Szakal Dezsőt erősítette be: tudomásul.

41. Egyházak számadásai: jóvágyatnak.

42. Hitelesítők.

Jegyzőkönyvezték;

Pataky Pál egyhm. főjegyző: 1-5, 12, 15-6, 18-21, 36-41 sz. pontokat.

Dr. Magda Sándor em. jegyző: 6-8, 17, 22-5, 30, 34-5 sz. pontokat.

Nyomárkay Sándor em. jegyző: 9-11, 13-4, 26-9, 31-3, 42 sz. pontokat.

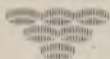
Tárgymutató.

1. A gyűlés megnyitása.
2. Megalakulás.
3. Esperesi jelentés.
4. Az em. tisztújítás elrendelése.
5. Birósági ülés ideje.
6. Intézkedés a minaji lelkészi állás betöltése ügyében.
7. Zsinattartás költsége.
8. Kárpátaljai Ungi Egyházmegye megalakulása.
9. Minaji István lemondása.
10. Stépán László lemondása.
11. Kovássy Elemér lemondása.
12. Gondnok egyházmegyénk érdekeinek propagálására kéretik fel.
13. Sirny ügy.
14. Tiszaásvány csatlakozása.
15. Ideiglenes pénztáros választása.
16. Tóth Lajos emlékezete.
17. Mokcsakerészi lelkész nyugdíjazása.
18. Számvevőszék jelentése.
19. Pinkóci lelkészalapítvány.
20. Zahari beszolgálás díjazása.
21. Diós-alap kamatai.
22. Bajánháza—Vysoka jogviszonya.
23. Vysokai beszolgálási díj.
24. Tanító beerősítés.
25. Lelkészi díjlevelek.
26. Pályin tanítói díjlevele.
27. Pályini tanító személyi pótléka.
28. Pályin a magyar nyelv oktatásának engedélyezését kéri.
29. Egyházmegyei gyűlések Nagykaposon tartandók.
30. Reform. ünnep ideje. Halottakért való könyörgés. Szlovák nyelvű anyakönyvezés.
31. Gálócsi lelkész énekvezéri fizetése.
32. Bátfai kántori állás szervezése.
33. Kísrát építkezése.
34. Esperesi körlevelek.
35. Kerületi képviselők.
36. Vámoslucska rk. adókiivetése.
37. Mokcsakerészi adókulcs.
38. Botfalvai ház-eladás.
39. Palágyi tanítóválasztás.
40. Vámoslucskai ideigl. tanító.
41. Egyházak számadásai.
42. Hitelesítők.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1923 SZEPTEMBER 10.-ÉN NAGYKAPOSON
TARTOTT RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

43. A gyűlés megnyitása.

44. A közgyűlés megalakulása.

45. Olvastatott a mult gyűlésünk 4. pontjával kiküldött szavazatbontó bizottság 1923 augusztus 7-én Nagykaposon kelt jegyzőkönyve, mely szerint az egyházmegyei tisztviselőkre beérkezett 28 érvényes szavazat, amelyekből 1., az esperesi állásra kapott: Szücs István 27, dr. Magda Sándor 1 szavazatot; 2., gondnoki állásra: dr. Patay György 28 szavazatot; 3., lelkeszi tanácsbirói állásra: Maksa József 28, Szakal István 27, dr. Magda Sándor 25, Nyomárkay Sándor 24, Ráczkövy János 12, Kálniczky János 6, Benkő Lajos 5, Rácz József 5, Ujlaki Sándor 4, Jósvay Dénes 2, Szücs István 1, Egyed Béla 1 szavazatot; 4., világi tanácsbirói állásra kapott: Hegyi György 28, dr. Herczegh Károly 28, Kovács Dániel 27, dr. Kiss Bálint 27, Verebélyi József 25, Horkay Béla 3, id. Galgóczy János 1, Fekesházy Zoltán 1 szavazatot; 5., lelkeszi főjegyzői állásra kapott: Pataky Pál 27, Isaák Imre 1 szavazatot; 6., lelkeszi aljegyzői állásra Isaák Imre 25, Kőmives Sándor 22, Ujlaki Sándor 3, dr. Magda Sándor 2, Jósvay Dénes 1, Nyomárkay Sándor 1, Nagy Géza 1, Benkő Lajos 1 szavazatot; 7., világi főjegyzői állásra: Galgóczy Gyula 27, dr. Kiss Bálint 1 szavazatot; 8., világi aljegyzői

állásra: Koncz Gyula 26, Horkay Béla 25, Verebélyi József 3, Galgóczy Gyula 1, Kiss Elemér 1 szavazatot kapott.

Miután egy lelkészi tanácsbirói állásra általános többséget senki nem nyert, bizottság az e. m. közgyűléstől nyert felhatalmazása alapján ezen állásra 1923 aug. 30-iki határidővel pótszavazást rendelt el a két legtöbb szavazatot kapott lelkész: Ráczkövy János és Kálniczky János között. A pótszavazás eredményeként a beérkezett 27 érvényes szavazatból kapott Ráczkövy János 16; Kálniczky János 11 szavazatot.

A beterjesztett s egész terjedelmében felolvasott szavazatbontó bizottsági jegyzőkönyvek szerint az ungi református egyházmegye tisztikara 1923 őszétől 10 évre, azaz 1933 őszéig következőleg választatott meg:

Esperes: Szücs István salamoni lelkész. Egyházmegyei gondnok: dr. báji Patay György. Lelkészi tanácsbírók: Szakal István vámoslucskai, Maksa József nagykaposi, dr. Magda Sándor csicseri, Nyomárkay Sándor ungyarádi és Ráczkövy János palágyi lelkészek.

Világi tanácsbírók: Kovács Dániel, Hegyi György, dr. Herczegh Károly, dr. Kiss Bálint és Verebélyi József.

Lelkészi főjegyző: Pataky Pál ungtarnóci, aljegyzők: Isaák Imre vajáni és Kőmives Sándor bátfai lelkészek. Világi főjegyző: Galgóczy Gyula, aljegyzők: Koncz Gyula és Horkay Béla.

A tisztikar ujonnan választott tagjai leteszik az egyházi törvényekben előirt hivatali esküt s a tanácskozási asztalnál helyeiket elfoglalják. Az ungi református egyházmegye közgyűlése tisztujtásáról a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel jelentést terjeszt fel.

45. a) Ugyanazon bizottság beterjeszti u. azon jegyzőkönyvi pontban elrendelt 2 tanítói képviselőre beadott szavazatok eredményét is. Nevezetesen tanító-képviselőül Karabélyos Gyula 27, Szanyó Sándor 22 és Papp Lajos 7 szavazatot kapott.

A beadott érvényes szavazatok alapján tanítóképviselőül megválasztottak 3 évre, azaz 1923 őszétől 1926 őszéig: Karabélyos Gyula kiskiráti és Szanyó Sándor vajáni tanítók, kiket, mint a gyűlés szavazatra jogosított tagjait bizalommal fogad kebelébe az egyházmegyei közgyűlés.

46. A tisztújításból kifolyólag választás alá jön az egyházmegyei ügyészi, egyházmegyei pénztárosi, valamint a közalapi és nyugdíjintézeti pénzkezelői állás, mely tisztségek betöltése a közgyűlés jogkörébe tartozik.

A választás megtörtént a következő eredménnyel: ügyész: dr. Sutka István; egyházmegyei pénztáros, egyuttal közalapi és nyugdíjintézeti pénzkezelő is: dr. Magda Sándor csicseri lelkész, kik a választást elfogadják és a hivatali esküt a közgyűlés színe előtt leteszik.

A pénztáros választás ellen Sallay Gyula szelmenci lelkész, élöszóval felebbezést jelent be, mivel szerinte a megválasztott pénztáros és az egyházmegye esperese között fennálló rokoní kötelék miatt összeférhetetlenség esete forog fenn.

47/a) Szintén a 10 éves tisztújításból kifolyólag megválasztottak a következő bizottságok:

a) Könyvtárbizottság: Dr. Magda Sándor, Kőmives Sándor és Galgóczy Gyula.

b) Számvevőszék: Esperes, gondnok, ügyész, pénztáros, Pataky Pál, Egyed Béla, Kovács Dániel és Galgóczy Gyula.

c) Nyugdíjintézeti bizottság (5 évre választva) Pataky Pál, dr. Magda Sándor, Kovács Dániel és dr. Kiss Bálint.

d) Közalapi bizottság: ugyanaz.

e) Segélyosztó bizottság: Esperes, gondnok, Nyomárkay Sándor, Maksa József és dr. Hercegh Károly.

f) Missiói bizottság: Esperes, Kovács Dániel; előadó: Kálniczky János.

g) Építészeti bizottság: Esperes, ügyész, Isaák Imre; szakértő: Koncz Gyula.

h) Lelkész és tanító egyesület: Elnök: dr. Magda Sándor; alelnök: Kőmives Sándor; jegyzők: Isaák Imre és Ujlaky Sándor; pénztáros: Maksa József.

i) Tanügyi bizottság: Elnök: Egyed Béla; tagok: Papp István, Jósvay Dénes, dr. Herczegh Károly, dr. Kiss Bálint, Karabélyos Gyula és id. Papp Lajos.

j) Iskolai körlátogatók: Bakcsi Gyula, Juhász Imre, Könyves István, Varga József, Szabó Sándor, Gencsy Béla, Halász Lajos, Szanyó Sándor, Tóth Miklós, Kiss Jenő, Ónody Géza és Szaplanczay Lajos.

47/b. Egyházmegyei gondnok meleg szavakkal emlékezik meg Szakal István vámoslucskai lelkész érdemeiről, ki az egyházmegyei tanügyi bizottság elnöki tisztét 15 éven át nagy buzgósággal és kiváló eredménnyel töltötte be.

Közgyűlés *Szakal István* érdemeit hálás elismeréssel örökíti meg jegyzőkönyvében.

47/c. Könyvtárbizottságot megbizsa a közgyűlés az em. könyvtár átvizsgálásával.

48. Olvastatott Kinizsi Nagy Sándor kisdobronyi lelkésznek az egyházmegyei közgyűléshez intézett levele, melyben búcsút vesz egyházmegyénktől. A szeretetért és bizalomért, melyben egyházmegyénk 34 éven át részesítette, Isten áldását kéri az ősi Ungi Egyházmegyére, annak vezetőire és tagjaira. Bejelenti, hogy az általa eddig betöltött egyházmegyei tisztségekről lemond.

Egyházmegyei közgyűlésünk fájdalmasan érzi azt a veszteséget, mely őt az által éri, hogy a *Kinizsi Nagy Sándor* kiváló munkakeréjét, fáradhatatlan munkakedvét nélkülözni

kénytelen. Mint tanácsbírójának, mint egyházmegyei közalapi és nyugdíjintézeti pénzkezelőjének, mint számvevőszéki és tanügyi bizottsági tagjának, mint missióbizottsági előadójának stb nevét hálás szeretettel örökíti meg jegyzőkönyvében és kívánja, hogy Isten jóságos kegyelme vezérelje őt az új munka téren is a régi erőben többről-többre, nyereségről-nyereségre: ad multos annos!

49. Dubinszki Lajos pályini tanító, —

50. Donó Árpád csapi kántor, megválasztását közgyűlésünk jóváhagyja.

51. Balázs János segédlelkész: bekebeleztetik.

52—54. Solymos, Minaj, Szürte lelkészi díjlevelei jóváhagyatnak.

55. Mokcsakerész kérelme lelkészük nyugdíjaztatása ügyében: nem teljesíthető.

56. Ker. gyűlési képviselők.

57. Birósági tárgyalás ideje.

58. Egyházm. Lelkészegyesület közgyűlésének jegyzőkönyve: tudomásul.

59. Egyházmegyei Lelkészegyesület pártolólág terjeszti be dr. Magda Sándor egy. elnöknek az egyesület által elfogadott azon határozati javaslat, hogy egyházi hatóságaink mielőbb tegyék meg a lépéseket egy református theologia és tanítóképző felállítására, lehetőleg internátussal kapcsolatban, egy helyen, és az államsegély törvényben biztosított jogának igénybevételével.

Közgyűlés a beterjesztett javaslatot magáévá teszi s azt a Konvent elé terjesztés céljából a legmelegebb pártfogással ajánlja a főt. Egyházkerület figyelmébe.

60. Tanügyi bizottság elnökének jelentése: tudomásul.

61. Tárgyaltatik a pallói egyház presbyteriumának beadványa, mely szerint a nagykaposi tanfelügyelő elkötelezte a pallóiakat arra, hogy a községben levő

református és görögkatholikus iskolákat egyesítsék oly módon, hogy a református tanító tanítsa az I—IV. a görögkatholikus tanító pedig az V—VIII. osztályokat felekezeti különbség nélkül. Hitoktatásra minden felekezet a saját iskolájába járhat. Ha e kívánságának eleget nem tennének, a református tanítótól az államsegélyt megvonja. Egyháztanács miután az államsegélyt nem nélkülözheti, a maga részéről a kívánságot teljesíti s ehez az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyását kéri.

Közgyűlés felkéri a nt. esperes urat, hogy a pallói iskolának eme sérelmét sürgősen terjessze fel a főt. egyházkerületre orvosoltatás céljából, egyidejűleg irjon át az áll. tanfelügyelőségnek, hogy míg illetékes felettes hatóságaink e tárgyban törvényes utasítást nem adnak, a pallói iskola ügyében az eljárást függőben tartani sziveskedjék.

62. Az ungvári házak gondnokának 1922—23. évi számadása: — áttétetik a számvevőszékhez.

63. Az egyházmegyei vagyon liquidálása ügyében — eljárni a számvevőszék kap megbízatást.

64. Az ungmogyorósi egyház adókulcsváltoztatás ügyében beadott iratai: — kiegészítés végett visszaadatok.

65. Gálocsi lelkész a f. évi közgyűlés 31. pontjára adott jelentése: tudomásul.

66. Horkay Barna lemondásával megüresedett vil. aljegyzői állásra — közgyűlés a szavazást elrendeli.

67. Hitelesítők.

Jegyzőkönyvezte:

Kömives Sándor em. aljegyző a 43—67. sz. pontokat.

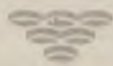
Tárgymutató.

43. Gyűlés megnyitása.
 44. Megalakulás.
 45. A tisztújításra elrendelt szavazás eredménye.
Az új em. tisztikar.
 - a) Egyházmegyei tanítóképviselek.
 46. Egyházmegyei ügyész. Egyházm. pénztáros.
 47. a) Egyházmegyei bizottságok.
 - b) Szakal István tanügyi biz. elnök érdemei.
 - c) Egyházmegyei könyvtár ügye.
 48. K. Nagy Sándor búcsút vesz az egyházmegyétől.
 - 49-50. Tanítóválasztások.
 51. Balázs János s. lelkész bekebelezése.
 - 52-54. Lelkészi díjlevelek.
 55. Mokcsakérészi lelkész nyugdíjazása.
 56. Ker. képviselek.
 57. Birósági ülés ideje.
 58. Lelkészegyesület jegyzőkönyve.
 59. Theológia és tanítóképző.
 60. Tanügyi bizottság jelentése.
 61. A pallói iskola ügye.
 62. Az ungvári házak számadása.
 63. Az egyházmegye vagyonának liquidálása.
 64. Ungmogyorós új adókulcsa.
 65. Ad 31/1923. szám.
 66. Szavazás a megüresedett vil. aljegyzőre.
 67. Hitelesítők.
-

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1924 SZEPTEMBER HÓ 9.-ÉN NAGYKAPOSON
TARTOTT RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

1. Az ülés megnyitása.
2. Gyűlési tagok igazolása.
3. Esperes felolvassa az 1923. érvöl szóló jelentését, mely főbb vonásaiban a következő:

„Nagytiszteletű Egyházmegyei közgyűlés!

Ha a mult évi jelentéstételelem óta lefolyt idő eseményein végig tekintünk, csüggeteg lélekkel kell megállapítanunk a szomorú valóságot, hogy anyaszentegyházunk vigasztalan, szorongatott helyzete, melybe az új államalakulat juttatta, nem változott. A remények, melyeket sorsunk jobbrafordulta iránt a bizonytalan, kétes jövő miatt aggódó keblünkben tápláltunk és táplálunk, egy lépéssel sem haladtak közelebb a megvalósuláshoz! . . . A sérelmek . . . folyvást megmegújulnak és szaporodnak. Iskolai autonomiánk az állami tanügyi hatóságok előtt ismeretlen fogalom. *Az iskolafenntartó egyházaknak alig maradt egyéb joguk, mint az, hogy az iskolafenntartásnak sokszorosan megnövekedett terheit emelhetik!* . . . Az illetőségi, honossági kérdés, ez a mai sivár társadalmi helyzetünknek hol itt, hol amott felmerülő tengeri kígyója, — nem egy lelkész- és tanító-családnak okozott már kétségbeejtő, gyötrelmes helyzetet“ . . .

„A mult év eseményei közül egyetemes egyházunkra nézve történelmi jelentőségű volt a törvényhozó zsinat meg-

tartása. Mult év június hó 17-én ült össze Léván a törvényhozó zsinat, mert az államkormány is követelte, hogy törvényeinket alkossuk meg, illetve a változott viszonyokhoz alkalmazzuk és sürgősen terjesszük fel (megerősítés) szentesítés végett, különben törvényen kívül fogunk helyzetetni . . .” „Azóta oda vannak! Igéretet már kaptunk, hogy rövid időn be'ül szentesítve lesznek, de az ígélet beváltása késik” . . .

„Az új államalakulás elszakított bennünket magyarországi hittestvéreinktől s ezzel együtt megfosztattunk mindenüinktől, amivel birtunk. Mint a hajótörött, akit a haragos hullámok mindenétől megfosztva, meztelenül vetnek ki az idegen partra, úgy vetődtünk mi is — mindenüinktől megfosztva, — az új államalakulat ígélet földjére! Kulturális és humánus intézményeink, középiskoláink, theológiai akadémiánk, közalapunk, lelkészi nyugdíj- és gyámintézetünk, amelyeknek létesítése és fentartására szükös jövedelmünk filléreiből annyit áldozánk — az ő hazában maradtak. — Fiaink a Buzinkay és Pósházy korabeli diákok sorsára jutva, vándorolva, bujdokolva kereshetik csak fel a tudományok élő forrását az „alma mater” tápláló kebelét. Ennél nagyobb baj azonban az, hogy a kormány csak azon lelkészek képesítését hajlandó elismerni, akik azt Szlovenszko területén levő theológiai akadémián szerzik meg. Ilyen körülmények hatása alatt alakult ki a közvélemény, hogy *lelkész- és tanító-képző* intézetek felállítása reform. egyházunknak első életfeltétele; — ezeket létesitenünk kell mielőbb, bármilyen áldozatok árán is!

A lelkészhiány momentán nem következett ugyan még be, mert különben ifjú Timotheusaink nem állának csatasorba, ha megüresedik bármily csekély javadalmazásu paróchia, s nem tülekednének annak birhatásáért — sokszor meg nem engedett eszközökkel is! . . . De bizonynal közel az idő, sőt már itt vagyon, mikor az Úr szöllőjének mivélésében kifáradt munkások helyére nem lesz kít állítani. A tanítóhiány már most is megvan s emiatt több iskolában szünetel a tanítás . . .” „Mig egyházunk kebelében megindult s folyt a tervezgetés munkája s megindult a nagy célra az adakozás is — történt, hogy a kormány nagy sebbellobbal törvényjavaslatot készítettett (szemmel láthatóan a mi mozgalmunk ellensúlyozására) egy állami közös protestáns

theológiai fakultásnak Pozsonyban való felállítására. A javaslat szerint ennek tannyelve az államnyelve lenne, csupán két tantárgy előadását engedélyezhetné a miniszter magyarral; ügyvezetésébe, igazgatásába úgyszólván semmi beleszólásunk nem lenne.

Az állam által már régóta tervbe vett ezen intézmény felállítása ellen erős tiltakozás nyilvánult meg még a szlovák ág. ev. egyház részéről is! Annál erősebben kell az ellen tiltakoznunk nekünk magyar reformátusoknak. A lelkészképzés ilyen módját mi el nem fogadhatjuk; mert ez ránk nézve egyértelmű lenne az öngyilkossággal! Milyen készültséggel kerülnének ki növendékeink egy olyan intézetből, amelynek tanítási nyelvét nem ismerik? Arra kell tehát törekednünk minden erőnkkel, hogy ha már csakugyan ki lesz zárva a lehetősége annak, hogy papjaink régi jó alma materünk kebelén nevelődjenek, — saját erőnkéből állíthassuk fel lelkész- és tanítóképző intézetünket. E tekintetben reánk, lelkészekre vár a nem könnyű feladat, megértetni népünkkel, hogy e két intézmény egyházunkra nézve a legnagyobb életszükség ma, s rábírní az egyháztagokat, hogy hozza meg közülök ki-ki zúgolódás nélkül azt az áldozatot, melyet tőle e két intézmény létesítése céljából az egyház megkíván . . .”

„Megemlítem röviden azt a nem örvendetes eseményt, hogy a kormány a lelkészek és egyházak 1919. és 1920. évi elmaradt államsegélyeit (kongrua, korpótlék, adósegély) nemcsak ki nem utalta, hanem a nekünk lelkészeknek eddig adott segélyeinek egy részét is beszüntette, több egyháznak adósegélyét hiányosan folyósította. — Ugyancsak az államkormány újabban választott ifju lelkészeinktől az államnyelvből vizsgát követel s az államsegély kiutalását ennek letételétől teszi függővé, hivatkozva a régi magyar törvényre mely az államnyelv bírását közhivatalnokoktól megköveteli.”

Egyházm. közgyűlés az esperesi jelentést tudomásul veszi s a pontos, körültekintő, elmélyedő és hű képet nyújtó munkálatért elismerését és köszönetét fejezi ki . . .

4. Esperesi jelentéssel kapcsolatban egyházm. közgyűlés :

a) a Minajba megválasztott új lelkészt elkötelezi, hogy a minaji egyház istentiszteleti rendjét a törvényes követelményekhez szabja . . .

b) özv. Takács Györgyné palágyi egyháztagnak halás elismerését és köszönetét fejezi ki egyházával szemben megnyilatkozó azon áldozatkészségéért, hogy szegény sorsú léttére összvagyonának felén: tizezer koronán harangot öntetett egyetlen, harcban elesett, hősi halált halt fia emlékére s ezt a példás cselekedetet jegyzőkönyvében megörökítvén, erről az áldozatos szívü asszonyt jegyzőkönyvi kivonatban értesíti;

c) özv. Pápay Dánielné mogyorósi egyháztagnak halás elismerését és köszönetét fejezi ki egyházával szemben megnyilatkozó azon áldozatkészségeért, hogy tizenegyezer koronán harangot öntetett egyháza részére s ezt a követésreméltó cselekedetet jegyzőkönyvében megörökítvén, erről nevezett áldozatos szívü nőt jegyzőkönyvi kivonatban értesíti . . .

d) Felsőrócsének megengedi, hogy a ref. emlékünnepejét okt. 31-én tarthassa meg.

5. Birósági ügyek tárgyalásának ideje: tudomásul.

6. Esperes jelentése az időszaki tanács üléséről: tudomásul.

7. Tanügyi bizottság elnökének jelentése: tudomásul.

8. Jelentés a világi aljegyzőre elrendelt szavazásról: Kiss Elemér világi aljegyzőnek választatik.

9. Gencsy Béla szürtei lelkésszé választását és beiktatását: közgyűlés tudomásul veszi és megerősíti.

10. Balogh Sándor minaji lelkésszé választása: megerősítettik.

11. Kövér Béla ungyarád taniító: állásába beerősítettik.

12. Szabó Endre minaji lakos, a múlt év október havában Gondnokunk Ónagyságához címzett de való-

jában az egyházkerületi közgyűléshez intézett és oda is juttatott beadványában megvádolja egyházmegyénket a Horváth Simon és Mária alap lelkiismeretlen kezelésével és kéri az egyházker. közgyűlést, hogy rendelje el a vizsgálatot: először is a Horváth Mária alap kezelésének megvizsgálására abból a szempontból, — vajjon a végrendelet szellemének megfelelőleg kezeltetik-é? Másodszor rendelje el a minaji templom és paróckhia építés ügyének megvizsgálását; harmadszor terjessze ki figyelmét a minaji egyház 1890 óta teljesen rendezetlen adózási ügyeinek megvizsgálására, általában mindazon kérdések tisztázására, melyeket nh. Komjáthy Béla, egyházmegyénk annak idején való gondnoka, 1912-ben tisztázni rendelt, s amely kérdéseket tisztázni csak egy érdektelen kerületi bizottság lehet képes és hivatott. — A főtiszt. Püspök ur ezt a beadványt, felvilágosítást kérve, esperesi hivatalunkhoz küldötte, Esperesünk pedig a felvilágosítás megadása céljából közgyűlésünk asztalára tette le.

Az Ungi Horváth Simon és Mária alap számadását évről-évre a főt. egyházkerület ellenőrzése alá terjeszti s az egyházker. közgyűlés ezt a számadást és ennek az alapnak a kezelését eddig még mindig, — így legutóbb mult évi gyűlésében is jóváhagyólag vette tudomásul. De ha akár egy ilyen minden alap nélküli vádaskodás, akár valamely más komoly jelentés képes lesz valamikor a főt. egyházkerületet nemcsak irántunk, hanem saját szakközegei iránt s így önmaga iránt is bizalmatlanná tenni, egyházmegyénk abban a pillanatban a legnagyobb készséggel aláveti magát a bármikor és bárhonnan jövő szakszerű felülvizsgálatnak.

Álláspontunk ugyanis az, hogy egy komoly erkölcsi testület saját méltóságának és önbecsérzetének tartozik azzal, hogy üres beszédekre, gyermekmesékre: hallgatással feleljen. De a főtiszt. egyházkerület iránti köteles tisztelet most arra kényszerít, hogy

kivánt felvilágosításul — jobb izlésünk ellenére is — a már jól ismert Szabó Endre, saját szavai szerint „az elcsapott lelkész” — beadványával foglalkozzunk: Az egész beadvány egy súlyos tévedésből indul ki, ami már nem is tévedés, hanem egy elborult lélek rögeszméje és pedig az, hogy: a minaji egyház a Horváth Mária-alap terhére lett szervezve s mint ilyennek: kielégítésre váró különleges jogai és igényei vannak. Holott a minaji egyház és a Horváth Mária-alap között semmivel sincs több és különlegesebb összeköttetés, mint az ungi egyházmegye bármely más szegény egyháza között. Ime az alapról való végrendekezés: „adassék a kamatok fele az ungi egyházmegyében oly szükölködő eklézsiáknak, amelyek öntehetségükből templomot, paplakot, vagy iskolát felépíteni, vagy a kész épületeket kijavítani nem képesek. Másik fele a kamatnak oly szükös egyházak között, melyek lelkészt és tanítót segedelem nélkül eltartani nem képesek, osztassék fel.” Ehhez a rendelkezéshez képest osztatott a segély eddig is, osztatik ma is, mint ezt a főtiszt. egyházkerületnek 1918 ősszén bemutatott segélyosztási szabályrendeletünk bizonyítja is. Igaz, hogy Minajt, jobban mondva Szabó Endrét segélyosztások alkalmával az élelmeség a kérelmező egyházak sorában többnyire az első helyre tolta fel s így jegyzőkönyveink tanuságtétele szerint megtörténhetett, az hogy Minaj egy bizonyos idő alatt egymaga annyi segély kapott, mint a többi egyházak együtvéve, de az élelmeség nem jogforrás s azzal a veszedelemmel jár, mint járt is, hogy — felismerve — illő helyére állittatik.

Ha tévedés és rögeszme az, amit Szabó Endre a Horváth Mária-alapról és Minajnak ehez való viszonyáról beszél, beadványának többi része már a minaji egyházi élet mezejéről garmadába hányt valótlanságok sorozata,

melyre egyházmegyénk következő számadatai felelnek: Minaj templom és paróchia építésre soron kívül 9000 koronát kapott; a templom és paróchia építési számadása a számvevőszék által gondosan felülvizsgálva nemhogy azt igazolta volna, hogy Szabó Endre ebbe az építésbe a maga pénzét költötte volna bele, hanem azt, hogy ő költött el a közpénzből több mint 2000 koronát. Ez a lezárt és külön csomagolt számadás ma is ott őriztetik az egyház ládájában; az egyházmegye 1916. évi 35. sz. határozatával a minaji lelkeszi díjlevelet rendezte, ami az egyházmegyének 6400 K kész kiadást, a minaji lelkésznek 22 kat. hold szántó föld jövedelmét eredményezett; a minaji egyház adózási viszonyai, rendes költségvetés és adókiivetés mellett — mióta Szabó Endre az egyház beléletét nem zavarhatja — teljesen normálisak; sőt a Szabó Endre idejében ezelőtt 15—20 évvel épített templomot az egyházközség rendkívüli adókiivetésből, tehát saját erejéből, már renováltatta is. — Ajánljuk felvilágosító jelentésünket a főt. Egyházkerület gondos figyelmébe.

13. A kárpátaljai Ungi Egyházmegye 1924/5. sz. határozatával egy háromtagu bizottságot küldött ki azon célból, hogy ez a bizottság tárgyalásba bocsátkozzék úgy a magyarországi tiszáninneri egyházkerülettel, mint a sárospataki főiskolával arra vonatkozólag, hogy a pálóczy Horváth-féle alapítványok és vagyonoknak ungi ifjakat illető jövedelme a Csehszlovákiában felállítandó magyar református lelkész- és tanítóképző intézetek javára évről-évre átadassék. Hasonló határozathozatalra és szintén 3 tagu bizottság kiküldésére egyházmegyénket felkéri.

Közgyűlésünk a Kárpátaljai Ungi Egyházmegye szándékolt eljárását nem helyeselve, actiójában nem vesz részt és bizottságot sem küld ki, mert ami alapítvány valamikor a sárospataki főiskolának adatott: az a sáros-

pataki főiskoláé és nem az ungi ifjaké; ha „ungyi ifjak“-ról beszélhetünk, ugyanazon a helyen beszélhetünk „szabolcsi ifjak“-ról is, de ez semmi esetre sem az a 20 ifju, akikre a kárpátaljai egyházmegye hivatkozik, mert ezekről a végrendelet ezt mondja „kivánom, hogy a tápintézetben, születésre való tekintet nélkül *oly árva és szegény* 20 ifjut neveltessenek, kikből a lelkészi szent hivatalba és tanítói állomásra képes tagok válhatnak.“ (Végr. V. d.)

14. A számvevőszék jelentése és javaslata az em. pénztár 1923. évi számadásáról, az ungvári házak jövedelméről, a minaji 3482'07 K tartozás törléséről, az emegye ungvári földjének bérbeadásáról, a pinkóci egyház tőkéinek a közig. pénztártól való elkülönítéséről a kisdobronyi egyház tulajdonát képező alapoknak kiutalásáról, a közigazgatási pénztár szanalásáról, az egyházmegyei egyh. tisztviselők és ügyész díjazásának felemeléséről: jóváhagyással vétetik tudomásul.

15. Olvastatott a két ungi egyházmegye kiküldöttei által az Ungi ref. Egyházmegye pénztárából jegyzett hadikölcsön mennyiségének és a jegyzés törvényszerűségének megállapítása tárgyában felvett jegyzőkönyv, amely szerint könyvszakértő közbenjöttével kétséget kizárólag megállapítást nyert, hogy az Egyházmegye pénztárában elhelyezett 200.600 kor. n. é. hadikölcsönkötvényből a P. Horváth Mária és Simon alap terhére 95.367 korona; az egyházmegye kezelése alatt álló alapok, alapítványok és tőkepénzek terhére a számvevőszék által tételenként kimutatott 77.233 korona, a szürtei egyház terhére 4000 korona a törvényes jegyzési határidőn belül, az e. megyei számvevőszék bejelentése alapján az egyházmegyei közgyűlések jóváhagyásával jegyeztettek és számoltattak el: a Bernáth Zoltán féle alapítvány 4000 kor., a dr. Patay György féle alapítvány 10.000 kor. és a korláthelmecezi egyház által jegyzett 10.000 koronás n. é. hadikölcsönkötvények pedig mint értékpapírok lettek az e. m-i pénztárban elhelyezve.

Egyházmegyei közgyűlés a két egyház-

Egyházmegyei közgyűlés a 2 egyházmegye által kiküldött bizottság megállapításait elfogadja, a fenti hadikölcsönjegyzéseket szabályszerű, törvényes jegyzéseknek minősíti s kimondja, hogy e tekintetben senki részéről semmiféle további rekriminációnak helyt nem ad.

16. Számvevőszék jelentése az egyházközségek számadásairól: — tudomásul.

17. Könyvtárbizottság jelentése folytán: közgyűlés a kárpátaljai egyházmegye közgyűlését hasonló bizottság kiküldésére kéri.

18. a) Egyházm. pénztáros indítványozza, hogy az egyházak által évenként fizetett járulékok (emegyei-, kerületi- közigazgatási díjak, tűzkárbiztosítási díjak, parochiális könyvtár stb.) 1925. évtől kezdve az egyházlátogató bizottságok által szedessenek be és pontos kimutatás kíséretében járasonként egy összegben utaltassanak át az em. pénztárba.

Közgyűlés az indítványt elfogadja és felkéri az esperes urat, hogy az egyházlátogató bizottságokat a járulékok beszédésére utasítsa.

18. b) Ezzel kapcsolatban egyh. főjegyző javaslatot terjeszt be arra nézve, hogy az egyházlátogatás feladatai közé az egyházak számadásainak a megvizsgálása is felvétessék.

Közgyűlés az indítványt elfogadja és felkéri az esperes urat, hogy az egyházlátogató bizottságoknak ilyen irányban utasítást adjon.

19. Bátfa 20.000 korona segély iránti kérelmét: közgyűlés nem teljesíti.

20. Vaján kérelme adósságának kamatja ügyében „segély” címen nyer kielégítést.

21. Az egyházmegyei Lelkész és Tanító Egyesület alapszabályai (Lásd Melléklet I. sz.): jóváhagyást nyernek.

22. Az Egyházmegyei Énekkar alapszabálya (Lásd Melléklet II. sz.): megerősítetik.

23. Az „Egyházmegyei Segélyegylet” szabályzata (Lásd Melléklet III. sz.): jóváhagyatik.

24. A vasárnapi iskola kötelező bevezetését: közgyűlés elrendeli.

25. A szürtei énekkar alapszabályai: megerősítetnek.

26. A Kárpátaljai Ungi Egyházmegye közgyűlési határozattal kéri, hogy a történelmi Ungi Egyházmegye pénztárában kezelt s a korláthelmeci egyház tulajdonát képező alapokat egyházmegyénk *készpénzben* utalja át a Kárpátaljai Ungi Emegye pénztárába további kezelés végett és pedig azért készpénzben „mert a korláthelmeci egyház soha senkit nem hatalmazott fel arra, hogy pénzét hadikölcsönbe, vagy másnemű értékpapirokba fektesse“.

Egyházmegyei közgyűlés a kért alapokat kiadni elrendeli és pedig: a számvevőszék által készpénzben kimutatott összegeket készpénzben, a többit pedig hadikölcsönkötvényekben. E végből utasítja az e.m-i pénztárnokot, hogy a készpénzt a Kárpátaljai Egyházmegye pénztárához utalja át, a hadikölcsönkötvényekre vonatkozólag pedig hívja fel a Kárpátaljai Ungi Egyházmegye figyelmét arra, hogy miután az összes pénztárunkban levő hadikölcsönkötvények mint az egyházmegyénk tulajdonát képező értékpapirok vannak bejelentve — azokat csak az esetben adja ki, ha a beváltásnál ebből kifolyólag a korláthelmeci egyházat ért veszteségért a felelőséget Egyházmegyénkkel szemben a Kárpátaljai Ungi Egyházmegye magára vállalja.

A kérelemnek azt a különösen hangzó részét pedig, hogy az alapok teljes egészükben készpénzben utaltassanak át, „mert a korláthelmeci egyház soha senkit nem hatalmazott fel arra, hogy pénzét hadikölcsönbe, vagy másnemű értékpapirokba fektesse“ egyházmegyei közgyűlésünk egyhangulag elutasítja. Elutasítja pedig azért, mert a Szűrtén 1923 aug. 6-án mindkét egyházmegye által, a jegyzett hadikölcsönök megvizsgálására ki-

küldött közös bizottság jegyzőkönyvileg megállapította, „hogy az egyházmegyei számvevőszék ezen hadikölcsönjegyzéseket s azoknak állagát az e.m-i közgyűlésnek évről-évre bejelentette s ezen bejelentéseket az e. megyei közgyűlés minden alkalommal jóváhagyólag tudomásul vette . . . és így ezekből kifolyólag további rekriminációnak helye nem lehet“.

27. A kisdobronyi egyház kérelme — tárgytalanná vált.

28. Bajánháza lelkész jelenti, hogy:

a) Sirny János solymosi lakos az ő tudta és beleegyezése nélkül a vysokai tanító felkérésére f. évi pünköszt másodnapján Vysokán urvacsorát osztott, módot nyujtva ez által az egyházi hatóságok törvényes rendeleteinek nem engedelmeskedő vysokaiaknak arra, hogy ily módon kijátszhassák a felsőbb egyházi hatóságok rendelkezéseit, —

b) Kraic Lajos vysokai ideiglenesen kirendelt előkönyörgő tanító úgy az iskolában, mint a templomban egyházunk hitelveivel ellenkező tanításokat hirdet; a hiveket arra buzdította, hogy Husz János emlékére a templom udvarán máglyát gyujtsanak. E terve ugyan nem sikerült, de működése egyházunkra anyira káros, hogy tanuk vallomása szerint az egyházban már csak 8—10-en vannak, akiket még meg nem tántorított. Kéri nevezett tanítót az egyházi szolgálattól eltiltani s a vysokai egyházat más tanító választására elkötelezni, —

c) a vysokai egyház hivei nem hajlandók engedelmeskedni az Esperes ur 438/924. sz. felhívásának, mellyel őket arra kötelezi, hogy tanítói állásukra pályázatot hirdessenek. Ez ügyben összehívott gyűlésre még a gondnok sem jött el. Ez okból a kellő intézkedéseket meg nem teheti.

d) Péter Mihály egyh. ker. tanácsbíró és dr. Patay György egyh. megyei gondnok, mint az egyházkerület által a szlovák nyelvű egyházak felkeresésére kiküldött bizottság tagjai jelentik, hogy a vysokai tanító egyházunk érdekeire nézve határozottan káros működést fejt ki. A bizottságot tiszteletlenül fogadta, mun-

kájának végzése közben mindenféleképen akadályozta, velük szemben határozottan ellenséges magatartást tanusított és lázító módon viselkedett.

Közgyűlés Kraic Lajos vysokai tanitót egyházellenes viselkedése miatt úgy az iskolai, mint a templomi szolgálattól eltiltja és ellene, valamint a vysokai egyház gondnoka ellen az E. T. V. t. c. 34. §. 1—4. pontjaiban meghatározott fegyelmi vétségek miatt a fegyelmi eljárást megindítja.

29. Zahari egyház az 1923. évi em. közgyűlés 20. sz. határozata ellen beadott felebbezésével: méltányos egyesség kötésére utasítatik.

30. A botfalvai beszolgálást: közgyűlés az ung-tarnóci lelkészre bizza.

31. Vaján beterjeszti a Móré Elek pinkóci református lelkész által a vajáni egyház javára tett 2000 koronás „Móré Elek alapítvány” alapító levelét négy példányban.

Közgyűlés az alapítványt tudomásul veszi, az alapítványt tevőnek elismerését fejezi ki és az alapító leveleket jóváhagyva megerősítés végett a főt. egyházkerületre terjeszti fel.

32. A szürtei egyház jelenti, hogy nh. Tóth Lajos ref. lelkész a szürtei 340 tjkv. 610 hrsz. alatt birt ingatlanát végrendeletében a szürtei református egyháznak hagyományozta azon kikötéssel, hogy a hagyomány mint „Tóth Lajos és neje Kovácsvágási Kovács Izabella harangalapítványa” kezeltessék; annak jövedelme az örökhatározó által a szürtei egyháznak már régebben ajándékozott harang esetleges újra öntetése céljára az egyházmegyei pénztárban alapként gyümölcsöztessék, a jövedelem kamatai pedig a szürtei református egyház urvacsorai kenyér és bor szükségletének fedezésére fordítottassanak.

Közgyűlés a hagyományozást tudomásul veszi s arról a hagyományozók emlékének jegyzőkönyvünkben való kegyeletes megörö-

kitése mellett a főt. Egyházkerületre jelentést tesz.

33. Vaján földvásárlása: jóváhagyással szolgál tudomásul.

34. Szürte kántor-tanítói díjlevelét: közgyűlés jóváhagyja.

35. Ker. gyűlési képviselők.

36. Jegyzőkönyv hitelesítők.

37. Vajáni egyház Tóth Sándorral kötött csere-szerződését: közgyűlés jóváhagyja.

38. Pinkóci temető jövedelem ügye: ügyésznek adatik ki véleményezés végett.

39. Pinkóci lelkész kártalanítás iránti kérelme ügyében: az eljárás az egyházközség presbitériumában kezdendő el.

40. A mokcsakerészi egyháznak lelkésze ellen beadott panasa ügyében: közgyűlés a bírósági eljárást elrendeli.

41. Zaharnak a „szalvisták“ ellen hozott határozata: visszaadatik törvényeinknek megfelelő eljárás megindítása céljából.

42. Bésnek a nők templomszéki használata ügyében készített szabályrendeletét: közgyűlés jóváhagyja.

43. Iskolaszékeink panasszal fordultak esperesi hivatalhoz azért, mert az egyházmegyénk területére illetékes tanfelügyelői hivatal vezetője *csak* a tanítókkal levelez és azt is *csak* szlovák nyelven teszi s kéri, hogy egyházmegyei közgyűlés forduljon közvetlenül a bratislavai tanügyi referátushoz s kérje a kaposi tanfelügyelői hivatal vezetőjének arra való elkötelezését, hogy az egyházi hatóság útján és magyar nyelven is közölje iskolaszékeinket érintő rendeleteit.

Közgyűlésünk ezt a kérését az iskolaszékeknek magáévá teszi, elfogadja s jegyzőkönyvi kivonat kapcsán felkéri a bratislavai tanügyi referátust, kötelezze el a nagykaposi tanfelügyelőséget arra, hogy rendeleteit hivatalos fórum útján és mindig két nyelven, szlovákul és magyarul közölje.

44. Szeretva rendkívüli adókimvetése: megerősítettik.

45. Bés temetkezési rendtartása: jóváhagyatik.

46. A tanítók nyugdíjügyének rendezése tárgyában: közgyűlés felterjesztést tesz az egyházkerületre.

47. Mogyorós rendkívüli adókimvetése: megerősítést nyer.

48. Szakal István vámoslucskai lelkész és dr. Patay György főgondnok jelentik, hogy a tíbai ref. templomot a felekezeti és faji türelmetlenség miatt nem lehet arra a szent célra használni, amire épült. Különben is a hívek innen elszóródtak, s a megmaradtak azt határozták el, hogy a templomot átadják a szenteskei népes kálvinista gyülekezetnek. Presbiteri és közgyűlési határozat mellékelve.

Egyházmegyei közgyűlés a jelenlegi viszonyok által szomoruan indokolt kérelemnek helyt ad s ahhoz a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés hozzájárulását is kéri.

Jegyzőkönyvezték:

Pataky Pál em papi főjegyző: 1—2, 6, 12—3, 19, 44, 47—8. sz.

Isaák Imre em papi jegyző: 3—4, 7, 9—11, 23—4, 34, 41—3, 45—6, sz.

Kömives Sándor em. papi jegyző: 5, 8, 18, 21—2, 25, 28—32, 35—40 sz.

Galgóczy Gyula em. világi főjegyző: 14—7, 20, 26—7, 33. sz. pontokat.

Tárgymutató.

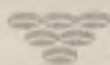
1. A gyűlés megnyitása.
2. Megalakulás.
3. Esperesi évi jelentés.
4. Esperesi jelentésre vonatkozó határozatok.
5. Birósági ülés ideje.
6. Időszaki tanács ülése.
7. Tanügyi bizottsági elnök jelentése.
8. Világi aljegyző választás.
9. Szürtei lelkész választás.
10. Minaji lelkész választás.
11. Tanító választás.
12. Szabó Endre beadványa a Horváth Mária alap ügyében.
13. A sárospataki Horváth Mária-féle alapítványok ügye.
14. Számvevőszék jelentése.
15. Az egyházm. pénztár hadikölcsönkötvényei.
16. Az egyházak számadásai.
17. Egyházmegyei könyvtár ügye.
18. Évi járulékok az egyházlátogatók által szedendők be.
- 18/a) Egyházlátogatók az egyházak számadásait felülvizsgálják.
19. Bátfa segély iránti kérvénye.
20. Vaján segélyt kap.
21. Az egyházm. Lelkész és Tanító egylet alapszabályai.
22. Az egyházm. Énekkar alapszabályai.
23. Egyházmegyei Segélyegylet szabályzata.
24. Vasárnapi iskolázás kötelező elrendelése.
25. Szürtei Énekkar alapszabályai.
26. A koraláthelmeci egyház alapjai.
27. A kisdobronyi egyház alapjai.
28. Kraic Lajos fegyelmi ügyében beadott vádak.
29. Zahar a 20/1923 sz. kgy. határozat ellen felelbe.
30. Botfalva beszolgálása.
31. Móré Elek alapítványa.

32. Tóth Lajos és neje alapítványa.
 33. Vajáni földvásárlás.
 34. Szürtei tanítói díjlevél.
 35. Ker. képviselők.
 36. Hitelesítők.
 37. Vaján csereszerződése.
 38. Pinkóci temetőügy.
 39. Pinkóci lelkész kártalanítási kérelme.
 40. Mokcsakérész panasza.
 41. Zahar határozata a szalvisták ellen.
 42. Bési női templomszékek rendszabálya.
 43. A nagykaposi tanfelügyelő sérelmes rendeletei.
 44. Szeretva rendk. adókivetése.
 45. Bési temetői rendtartás.
 46. Tanítók nyugdíjügye.
 47. Mogyorós rendk. adókivetése.
 48. A tibai templom a szenteskeieknek adatik.
-

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1924 DECEMBER HÓ 11-ÉN NAGYKAPOSON
TARTOTT RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

49. Gyűlés megnyitása.

50. A gyűlési tagok igazoltatnak.

51. Espres a gyűlés összehívásának okáról jelent: Tudomásul.

52. Dr. Sutka István ügyész előadja, hogy az egyházmegye alapjainak terhére jegyzett hadikölcsön kötvények névértéke 196.000 korona. Kérte a rendkívüli közgyűlés összehívását azért, hogy a hadikölcsönkötvények értékesítésének ügye gyűlésen tárgyalatván meg, későbbi rekriminációknak helye ne legyen. Ismereti a hadikölcsön ügyében hozott törvényeket, jelesen az 1920. évi 417 sz. törvényt és a hadikölcsönökre vonatkozó 216/924 sz. törvéynovellát. Ezek szerint a hadikölcsönkötvények 1., becserélhetők 4:3 arányban 90 évi (2025. évi) beváltási határidővel kiadott 3⁰/₁₀-os kártalanítási kötvényekre, (de csak 125,000 kor. névértéken aluli összeg) vagy 2., becserélhetők 100 kor. névértékenként 75 kor. ráfizetéssel 150 kor. névértékű IV. kibocsátású államkölcsön kötvényekre. A beváltás határideje a törvény szerint 1924 dec. 31. E határidőn túl a nem konvertált hadikölcsönkötvények büntetés terhe alatt beszolgáltatandók és megsemmisíttetnek. Fordult ez ügyben részletes felvilágosításért a Pénz-

intézetek Szövetségének elnökségéhez, de határozott választ nem kapott. Javasolja, hogy közgyűlés küldjön ki ez ügyben egy bizottságot teljes felhatalmazással arra, hogy e kérdést a legjobb belátása szerint intézze el. Javaslatának indokolásául előadja, hogy ez ügyben már több bankkal folytatott tárgyalást, melynek eredményeképpen jelenleg a hadikölcsönkötvények értékesítésére nézve az a terv látszik a legelőnyösebbnek, hogy a 196,000 kor. n. é. hadikölcsönkötvénnyel 147,000 kor. lombardkölsön igénybevételeivel 294,000 n. é. IV. kibocsátású 5⁰/₁₀ és 6⁰/₁₀-ot kamatozó államkölsön jegyeztessék, melynek mai árfolyamárta kb. 60 korona. Az államkölsőnpapírok értékesítése után a lombardirozásra igénybevett 147,000 kor. kölsön levonásával maradna az egyházmegye alapjainak, mint a 196,000 kor. n. é. hadikölcsönkötvények ellenértéke, kb. 40,000 korona készpénz . . .

Közgyűlés előadó javaslatát teljes egészében elfogadja. Bizottságot az egyházmegye tulajdonát képező hadikölcsönkötvények értékesítésére nézve teljes jogkörrel felruhazza. A bizottság tagjai: Egyházm. gondnok elnökléte alatt: dr. Sutka István, dr. Magda Sándor, dr. Kiss Bálint és Galgóczy Gyula.

52/a. Gondnokot a közgyűlés a hadikölcsönkötvények ügyében a pénzügyminiszter úrnál való közbenjárásra kéri fel.

53. Kömives Sándor indítványozza, hogy közgyűlés adja meg az előzetes jóváhagyást az egyes egyházközségeknek arra nézve, hogy hadikölcsönkötvényeiket épen úgy értékesíthessék, mint a kiküldött bizottság az egyházmegye hadikölcsönkötvényeit értékesíteni fogja.

Közgyűlés az egyes egyházközségeknek hadikölcsön kötvényeik értékesítésére az előzetes jóváhagyást megadja.

54. Pénztáros jelenti, hogy az em. özvegyárvatár nem képes teljesíteni igényjogosult tagjaival szemben fenálló kötelezettségét. A tár tőkéjének terhére 50,000 kor. névértékű hadikölcsön jegyeztetett. Több igény-

jogosult kéri visszamenőleg több évről, nyugdíjárulékának utólagos kiutalásál. Tagsági díjak 1921 év óta nem folynak be. Javasolja, mondja ki az em. közgyűlés, hogy amelyik nyugdíjintézeti jogosult tag nyugdíját a következő év közepéig fel nem veszi, azon évi járulékára való igényét elveszti. — Isaák Imre indítványozza, hogy a más állam területén lakó lelkészi özvegyek és árváknak egyházmegyei nyugdíjintézetünkkel szemben támasztott igényei hagyassanak figyelmen kívül.

Közgyűlés megbizsa az em. nyugdíjintézeti bizottságot azzal, hogy az em. nyugdíjintézet alapszabályainak áttanulmányozása után e tárgyban terjesszen javaslatot a legközelebbi közgyűlés elé.

55. Pénztáros kéri a közgyűlést, hogy kötelezze el a lelkészeket az 1921—24 évi em. nyugdíjintézeti járulékok megfizetésére és javasolja a nyugdíjjárulékok összegének felemelését.

Közgyűlés a járulékok . . . befizetését elrendeli; az évi járulékok összegének felemelésére vonatkozó javaslat kidolgozását az em. nyugdíjintézeti bizottságra bizza.

56. Közgyűlés felkéri az Esperes urat arra, hogy az elmaradt államsegélyek kérvényezése ügyében Stunda István referens ural tárgyaljon.

57. Hitelesítők.

Jegyzőkönyvezte.

Kömives Sándor em. aljegyző a 49—57. sz. pontokat.

Tárgymutató.

49. Gyűlés megnyitása.
 50. Megalakulás.
 51. Esperes a gyűlés egybehívásának okáról jelent.
 52. Indítvány az em. tulajdonát képező hadikölcsönök ügyében.
 53. Az egyházak hadikölcsönei.
 54. Egyházm. nyugdíjintézet tulterheltsége.
 55. Nyugdíjárúlékok felemelése.
 56. Elmaradt államsegélyek.
 57. Hitelesítők.
-

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1925 SZEPTEMBER HÓ 7.-ÉN NAGYKAPOSON
TARTOTT RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

1—3. A gyűlés megnyitása.

4. Jelentés az időszaki tanács üléséről: Tudomásul.

5. Birósági ügyek tárgyalásának ideje.

6. Esperes beterjeszti egyházmegyénk 1924 évi állapotáról készített jelentését, mely főbb vonásaiban a következő:

„Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

„Ísmét egyik esztendeje, Istentől kimért ideje telik el — egyházi életünkben — a múlandóságnak!” — „Elmult vége, mint kezdete s már van csak emlékezete!” — Vajha megnyugtathatnának bennünket ezek az emlékek! — Vajha „csendes lélekkel és nem könnyező szemekkel tekinthetnénk vissza folyására” — Vajha az elmúló idővel elmultak volna kétségeink és aggodalmaink is, melyek anyaszentegyházunk szomorú jelene, bizonytalan jövője miatt emésztik lelkünket!! — Óh de elmondhatjuk, hogy „multunkban nincs öröm, jövőnkben nincs remény.” Utóvégre elhagy már még a reménység is! . . . helyzetünk semmit sem javult” . . .

„Törvényeink még mindig nincsenek szentesítve, s úgy látszik nem is lesznek egyhamar. Törvény lépett életbe, mely ünnepeinket eltörli, törvényjavaslat készült, mely iskoláinkból a vallástanítást kiküszöböli. — Az állampolgárság kérdése még

mindig ott függ Damokles kardjaként sok lelkésztársunk és tanítónk feje felett. Legközelebb pedig megjelent a miniszteri rendelet, mely a 286—924. sz. létszám apasztási törvénynek a csekély népességű iskoláknál, tanítóinkra való alkalmazását elrendeli s az abauji és gömöri egyházmegyékben bezárja mintegy 20—22 református iskolának ajtaját, ezeknek tanítóit „feleslegesnek” minősítve, egyszerűen szélnek ereszti . . .”

„A jelen szomorú napokban egyedül a lelkészképző intézetnek e hó 15.-ére jelzett megnyitása az, ami örömmel hangolhatja szívünket. Azonban, ha anyagi erőnket mérlegeljük, azon tetemes költségekkel szemben, melyekbe egy ilyen intézménynek évről-évre való fenntartása kerül, lehetetlen, hogy az aggodalmaskodás meg ne zavarja örömezésünket.

Vajjon az a hagyományos kálvinista áldozatkészség, melyre, mint erős kösziklára alapítják a tervezők, építők ezen intézményünknek jövőjét, a mai idők sodrában nem bizonyul-e omlatag fővénynek s nem juttatja-e ezt az intézetet időnap előtt a fővényen épített ház sorsára?! Teljes szívemből kívánom, hogy ezek az aggodalmak teljesen alaptalanoknak bizonyuljanak! . . .

Megvallom, én azok közé tartozom, akiknek az a véleményük, hogy nekünk elsősben más utat és módot kellett volna keresnünk lelkészképzésünk igen nehéz és fontos kérdésének megoldására. Mindent el kellett volna t. i. követnünk először annak a lehetőségnek megvalósítására, hogy itteni illetőségű fiaink Magyarországon végezhesék tanulmányaikat; ott szerzett okleveleik itt akceptáltassanak s a mi lelkészvizsgálati bizottságunk előtt letett vizsga után itt alkalmazhatók legyenek. — Ha ez teljesen kivihetetlennek bizonyult volna, akkor is lett volna időnk intézményünk felállítására; — a lelkészhiány momentán még nem állott be, ezt bizonyítja, hogy a lelkészi állásra hirdetett pályázatok sohasem meddők, sőt a legkisebb javadalmakra is feles számmal jelentkeznek aspiránsok . . .”

. . . „a miniszter a tót zsolttárok használatát betiltotta . . .”

. . . „A belmissiói munka egyházmegyénkben nehezen indul meg, pedig közfelfogás szerint ettől várhatjuk most egyházi közéletünknek minden irányban való megújodását; ez az a mag, mely ha elvettétvén, jó földbe hullt, megtermi anyaszentegyházunk hasznára a maga áldásos gyümölcseit, némely 30 annyit, némely 60 annyit, némely pedig százannyit is. — De a magvetők keze nehezen mozdul a magvetés munkájára, ezt bizonyítják az egyházlátogatási jegyzőkönyvek adatai . . .”

... „A vallásos iratok terjesztése a magyar egyházakban megindult” ...

... „a legtöbb egyházban még kevés munka folyik olyan, melyet belmissiónak lehetne nevezni. — Fogjunk hát hozzá mindnyájan egyező akarattal ehhez az egyház belső építését szolgáló munkához, s a bekövetkező téli hónapokban kezdjük meg mindenütt a vallásos összejöveletek tartását, melyek míg egyfelől a vallásos és erkölcsi nemes érzést fejlesztik népünk lelkében, — másfelől az ifjakat visszatartják sok olyan erkölcsrontó szórakozástól, melyekre azért szokik rá, mert más nemes irányú szórakozásra nincs alkalmá.

„Egyik egyháznak előjárósága a lelkész ellen azon panaszszal jött hozzám, hogy „*nagy stólákat*“ követel, mert nem annyit szed tőlük, mint a mennyi a *kártájában irva van*. Abban az időben pedig, mikor az a kárta iródott a keresztelésért 21 kr., esketésért, temetésért 2—2 frt. volt a megállapított stóla! ...

„No de ha mai kálvinista népünk — elismerés a kivételnek! — szükkeblü és méltánytalan is lelkipásztorával szemben, — talán mert ő hirdeti, hogy „ne gyűjtsetek kincset a földön, holott a moly és rozsdá azokat megemészti” — s talán mert úgy vélekedik, hogy az első igehirdetők, az apostolok kevéssel beérték, ériék be hát utódaik, a mai „igehirdetők” is, — nem lesz szükkeblü mégis, ha valamely nagy, magasztos cél érdekében appellálnak áldozatkésztségére?! Vajha úgy lenne igazán!” ...

... „Se nem olvastam, se nem hallottam róla, hogy a lelkész-képző intézet érdekében valamelyik gyülekezet jelentékenyebb áldozatot hozott volna. Pedig ha azoknak a pénzbeli áldozatoknak, melyekről annak a tömérdek új harangnak ércnyelve beszél nekünk, csak a fele része is erre a célra, a lelkész-képzés céljára fordított volna, bizonynyal nem kellene most ezen intézményünk miként való felállítása s jövője felett töprengenünk, aggodalmaskodnunk! Háború alatt elnémultak a harangok és harangszó nélkül is összetudtunk gyülekezni s buzgólkodni az istenházába! Bizonyára most se lenne fogyatkozása buzgólkodásunknak, ha egy ideig csak egy harang hívására mennénk fel az Úr házába azért, hogy az igehirdetők hiánya miatt tornyainkban majd *el ne némúljanak a harangok!*” ...

... „Pályin... tanítója ellen a košicei zsupán fegyelmi eljárást indított a miatt, hogy a tanfelügyelő az iskolás gyermekeknél a használatból kitiltott tót zsoldárokat találta. A zsupán-

nak ezen törvénybe és autonómikus jogainkba ütköző eljárása ellen nemcsak én, de a Püspök úr is felterjesztéssel éltünk, aminek foganatja is lett. — A tanügyi hatóságok . . . iskolai ügyekben tanítóinkkal közvetlenül és nem az egyházi hatóságok közvetítésével érintkeznek" . . .

. . . „Műkincsek, műemlékek vannak: Minajban egy aranyozott kehely 1639-ből; Palágyban templom a XIII. századból s egy régi kancsó a kassai muzeum őrizetében; Kaposon egy ezüst kehely 1667-ből; Csicserben aranyozott kehely 1658-ból, Mokcsában 2 kehely 1650 és 1677-ből; Vajánban harang 1610-ből; Szeretván kehely és tányér 1630-ból, s templom a XIV. századból. (Mégis mikor püspöki rendelet folytán felhívtam a lelkészeket, hogy az egyházak birtokában található régiségek, műkincsekről leltárt készítsenek s annak két példányát terjesszék be, a felhívásnak csak 2 lelkész tett eleget.)" . . .

. . . „Az elmúlt évben a mokcsakérészi egyháznak ifjú lelkészét ragadta ki lelkészi karunktól, — s váltotta meg hosszas szenvedéseitől a halálnak angyala. — Szép reményekre jogosító készültséggel jött ki az „alma mater“ kebeléből s kezdte meg pályafutását, mint segédlelkész. Majd a mokcsakérészi egyház rendes lelkészéül választatván 1918 év július 30-án nemes ambícióval fogott szent hivatalához. Azonban alig egy évig folytathatta csak hivatalát; a testébe lopódzó betegség megtörte ifjúi erejét s utóvégre is képtelenné tette hivatalos teendőinek folytatására. Élete már évek óta nem egyéb volt, mint kínos vergődés és a halál ellen vívott hiábavaló tusakodás, amely folyó év március 26-án csakugyan az ő legyőzetésével végződött. Legyen sok szenvedései után nyugalma csendes; legyen rövid ideig tartó, de hiv munkássága után jutalma boldogító! . . .

. . . „1924 december 11-iki adhoc gyűlésen a lelkészeknek elmaradt államsegélyük kiutalása iránti kérvényeit összeszedtem s esperes társaimmal történt megállapodás szerint személyesen vittem fel folyó év január 7-én Kassára. (Utiköltség 80 korona volt, — amely úgy látszik — kárba veszett!)" . . .

Közgyűlés az egyházmegyénk múlt évi állapotáról szóló, nagy gonddal és körültekintéssel megkészített esperesi jelentést megnyugvással és köszönettel veszi tudomásul.

7. Esperesi jelentés alapján közgyűlés... b., lelkészeket a belmissiói munka haladéktalan megkezdésére elkötelezi . . .

c) Csengeri Lajos ungcsepelyi presbyter ellen fegyelmi eljárást rendel el.

d) Palágy, Kapos, Mokcsa, Vaján, Szeretva az egyházi műkincsekről szóló leltárt mielőbb terjesszék be.

e) Elismeréssel veszi tudomásul, hogy Palágyban özv. Takács Györgyné háboruban elesett fia emlékére 10.000 K értékű harangot öntetett. A gyámolítóját elvesztett özvegy édesanyának, aki fájdalmában a vigasztalást Isten dicsőségére hozott áldozatban keresi, bánatos lelkére, a jócselekedet gyakorlása szolgáljon enyhület és erő forrásául.

f) Bán Mihály földbirtokosnak aki a tiszasalamoni iskola részére 2700 K. értékű tanszereket adományozott, köszönetét fejezi ki.

g) *Ladányi Mihály* mokcsakerészi lelkésznek, — 1925 március 26-án történt elhalálózása alkalmából, — a nagyra hivatott, de súlyos betegsége miatt munkára idő előtt képtelenné vált ifju lelkéspásztornak emlékezetét jegyzőkönyvében örökíti meg . . .

8. Balogh Sándor minaji lelkész beiktatása: tudomásul.

9—10. Minaj a Szabó Endre elleni követeléseivel: polgári és büntető per indítására utasittatik.

11. Varga József mokcsakerészi lelkésszé megválasztása és beiktatása: tudomásul.

12. Kőmives Sándor kistráti lelkésszé való meghívását, közgyűlés megerősíti.

13. Csapi egyház lelkészi lakásának tervét: közgyűlés módosítás végett visszaadja.

14. Szürte lakásának renoválására engedélyt nyert.

15. Az ungvári házak kezelésével: Kovács Dániel e. m. tanácsbíró t bizza meg a közgyűlés.

16. Az egyházmegye vagyonának a kárpátaljai ungi egyházmegye által követelt megosztása ügyében: közgyűlés az egyetemes konventet kéri fel mindkét egyházmegyét kötelező határozat meghozatalára.

17. Az ungvári egyház által az egyházmegye tulajdonát képező házak megvételére tett ajánlat ügyében: közgyűlés Hegyi György, Kovács Dániel, dr. Sutka István és Koncz Gyula urak személyében bizottságot küld ki.

18. Vajkóc 129 k. em. tartozása: elengedtetik.

19. Tanügyi bizottság elnökének jelentése: tudomásul.

20. Az iskola fentartó egyházakat közgyűlés utasítja arra, hogy 1., fűtéséről és takarításáról költségvetés keretében gondoskodjanak; 2., az ismétlő iskolát mindenütt beállítsák; 3., az iskola felszereléseinek hiányait pótolják . . .

21. Egyházmegyei Énekkar elnökének évi jelentése: tudomásul.

22. Esperes beterjeszti az iskolai és nemzetmívelődésügyi minisztérium 46,337/1. a. 1925. sz. leiratát az 1924. évi 286. sz. törvény II. részének: a szlovenszkói iskolaügy terén való takarékosági intézkedéseknek végrehajtása tárgyában. A miniszteri leirat szerint a 286. sz. törvény takarékosági intézkedései, mint nyilvános iskolákra, a felekezeti népiskolákra is érvényesek. Ebből kifolyólag elrendeli, hogy:

1., a tanítói állások normális létszámának megállapításáig új iskolák felállítása, illetve új tanerők beállítása nem lehetséges,

2. ahol a tanulók létszáma csekély, ott a jelenleg alkalmazott tanerők elbocsátandók és az iskola a községben működő — esetleg más felekezeti — iskolával, vagy a szomszéd község iskolájával egyesítendő,

3. oly iskoláknál, ahol a szükséges tanítói állások nincsenek betöltve, a betöltés iránti intézkedés aug. 15-ig okvetlen megteendő (Ilyen egyházmegyénkben: Solymos, Lucska, Sárosmező, Bező 2, Pinkóc, Fröcse összesen 7 iskola),

4. azon tanítói állások, melyek nem megfelelő képzéssel bíró tanerőkkel vannak betöltve, államségélyüket elvesztik (Nálunk: Zahar),

5. ha a felsorolt esetekben az intézkedés, illetve

intézkedés iránti javaslat az iskolai és nemzetmiveldésügyi minisztériumhoz aug. 15-ig meg nem érkezik, úgy az intézkedést a minisztérium fogja megtenni,

6. A 3. 4. pont szerint megüresedett tanítói állásokra a pályázat aug. 15-ig okvetlenül kiirandó,

7. ha a pályázat sikertelen lenne, megfelelő tanerőről, valamint a 2. pont szerint feleslegessé vált tanerők elhelyezéséről (?) a minisztérium fog gondoskodni,

8. a törvény végrehajtásáról a minisztérium kényszer eszközök (államsegélyek beszüntetése, nyugdíjazás, elbocsájtás, karhatalom) igénybevételével is gondoskodni fog.

Egyházmegyei közgyűlésünk a miniszteri leirat intézkedéseiben egyházunk autonómiájának megsértését látja és az ellen tiltakozását fejezi ki. — Sérelmesnek látjuk a leirat azon rendelkezését, hogy az iskolák leépítésére épen azon időpontot választja ki, amikor az 1911—19. években született gyermekek az iskolakötelesek, vagyis azok az évfolyamok, amelyek a háborus évek természetes következménye képen épen a legkisebb születési arányszámmal bírnak. — Károsnak véljük egyes tanítói állások megszüntetését, iskolák bezárását, mint olyan kulturintézmények leépítését, melyek évszázadokon át neveltek az államnak és egyháznak hasznos polgárokat. — Mindaddig, míg a valláserkölcsi nevelést semmivel pótolni nem tudjuk, nemcsak egyházi, hanem állami érdekből is káros és veszedelmes a meglevő tanítói állások megszüntetése még azon esetben is, ha valamely iskolánk növendékeinek létszáma nem is érné el a történelmi országok iskoláira meghatározott létszámot: káros és veszedelmes volna iskolák beszüntetése itt Szlovenszkon és Ruszinszokban, ahol a nép általános műveltsége jóval hátrább áll mint a történelmi országokban.

23. Számvevőszék javaslata alapján: Közgyűlés az egyházmegyei pénztár számadásait jóváhagyja.

23. a) Számvevőszék javasolja, hogy miután a közgazgatási pénztár jövedelme a felmerülő szükségleteket fedezni nem képes, egyházmegyei közgyűlés 20 fillér lélekszámszerinti adót vessen ki az egyes egyházakra.

Egyházmegyei közgyűlés a 20 fillér lélekszám szerinti közig. költség kivetését egy évre megszavazza és felkéri a számvevőszéket, hogy az egyházmegye kezelésében levő alapok jövedelméről és felhasználhatóságáról a jövő gyűlésre részletes költségvetést terjeszsen be.

23. b) Szabó Endre nyugdíjintézeti tartozása az em. pénztárban levő tőkepénzből kiutaltatik.

23. c) Számvevőszék javasolja, hogy az egyház és iskolalátogatók a jövőben ne csak napidíjat, hanem fuvardíjat se szedhessenek, ehelyett az egyházak tartozzanak gondoskodni a látogatók ellátásáról és továbbszállításáról. A felmerült készkiadás pedig (az oda- és visszautazás költsége) a látogatási körbe tartozó egyházak között egyenlő arányban osztassanak meg.

Egyházmegyei közgyűlés számvevőszék javaslatát teljes egészében magáévá teszi.

24. Az egyházak 1924 évi számadásai: jóváhagyatnak.

25. Képviselők a ker. gyűlésre: dr. Magda Sándor, Isaák Imre, Kovács Dániel és dr. Sutka István.

26. Esperesi körlevelek: tudomásul.

27. 28. Bátfa és Palló lelkeszi díjlevelét közgyűlés megerősítésre ajánlja a kerületnek.

29. Csap rendkívüli adókivetése: jóváhagyatik.

30. Kistrát lelkeszi díjlevelét: jóváhagyás végett felterjesztjük.

30. a) Az 1924 évi gyűlés 52. sz. pontjára a kiküldött bizottság jelenti, hogy a Zemska Bankával kötöttek megállapodást, mely szerint az egyházmegye hadikölcsönkötvényeit évi 5—6000 kor. ráfizetéssel 10 év alatt 300,000 kor. n. é. államkölcsönre változtatják. Az eljárás még folyamatban van: tudomásul.

30. b) c) 1924 évi 54., 55. sz. határozatra nyugdíjint. bizottság jelentéssel adós.

30. d) 1924—14 pontra ügyész jelentése: tudomásul.

30. e) . . . bajánháza lelkész jelenti, hogy . . . a vysokai egyházban sem gondnok, sem presbytérium nincsen és egyházi tisztséget viselni senki sem akar. Ennek oka az, hogy az egyházközség tagjainak teherbíró képessége teljesen kimerült és a pénztár üres. Új kivetéssel járó odiumot és felelősséget magára vállalni senki sem hajlandó . . .

Egyházmegyei közgyűlés a vysokai egyház presbitériumát az E. T. I. t. c. 47 §-a alapján feloszlatja és az egyházat új presbytérium választására elkötelezi, ami, ha 30 nap alatt meg nem történék, a bajánháza presbitériumot bizza meg a vysokai egyház ügyeinek intézésével . . .

30. f) Em. könyvtárbizottság jelentése: tudomásul.

30. g) Pinkóci lelkész az egyháztanácsnak azon határozata ellen, amellyel őt a temetőhasználatért kárpótolja, felebbezéssel él: Közig bir.-hoz tétetik át.

31. Hitelesítők.

32. Bócér István csicseri tanító ellen beadott feljelentés alapján: a fegyelmi vizsgálatot közgyűlés elrendeli.

33. Vysoka adóságelengedés iránti kérelme véleményezés végett a számvevőséghez tétetik át.

34. Az egyházmegyei közgyűlésről igazolatlanul távolmaradók esetről-esetre 20—20 korona rendbírósággal sulytandók.

35. Az egyházmegyei jegyzőkönyvek sajtó alá rendezésére bizottság tagjaiul: Esperes elnöklete alatt Pataky Pál főjegyző és Kőmives Sándor jegyző küldetnek ki.

36. Nagyszelmencsereszerződése jóváhagyást nyer.

Jegyzőkönyvezték:

Kőmives Sándor em. papi jegyző: 1—14, 17—35 sz.
Dr. Sutka István ügyész: 15—6., 36 sz. pontokat.

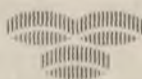
Tárgymutató.

- 1—3. A gyűlés megnyitása.
 4. Időszaki tanács.
 5. Birósági ülés ideje.
 6. Esperesi jelentés.
 7. Határozatok a jelentés pontjaira.
 8. Minaji lelkész beiktatása.
 - 9—10. Minaj követeléseai Szabó Endre ellen.
 11. Mokcsakérészi lelkész beiktatás.
 12. Kistráti lelkész választás.
 13. Csapi lelkészlakás építése.
 14. Szürtei lelkészlakás renoválása.
 15. Ungvári házak kezelése.
 16. Az egyházmegyei vagyon megosztása.
 17. Ungvári házak eladása.
 18. Vajkóc tartozása.
 19. Tanügyi bizottság elnökének jelentése.
 20. Iskolák fűtése, takarítása; ismétlő iskola; tanszerek.
 21. Énnekkar évi jelentése.
 22. Iskolák leépítésére vonatkozó törvény.
 23. Egyházmegyei pénztár számadása.
 23. a) 20 filléres közigazgatási járulék.
 23. b) Szabó Endre nyugdíjtartozása.
 23. c) Látogató küldöttségek fuvarja.
 24. Egyházak számadása.
 25. Ker. képviselők.
 26. Esperesi körlevelek.
 - 27—28., 30. Lelkeszi díjlevelek.
 29. Csap rendk. adókivetése.
 30. a) Hadikölcsönkötvények ügye.
 30. bcd) Scontro.
 30. e) Vysoka renitenskedése.
 30. f) Könyvtárbizottság jelentése.
 30. g) Pinkóci lelkész kárpótlás ügye.
 31. Hitelesítők.
 32. Bócér István fegyelmi ügye.
 33. Vysoka adóssága.
 34. Gyűlésről elmaradók.
 35. Egyházmegyei jegyzőkönyvek kinyomatása.
 36. Nagyszelmenc csereszerződése.
-

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYEI

LELKÉSZ- ÉS TANITÓEGYESÜLET

ALAPSZABÁLYAI.

Az egyesület neve: 1. §. „Ungi Református Egyházmegyei Lelkész és Tanító Egyesület.”

2. §. Az egyesület célja a lelkészi és tanítói testület kebelében az együvé-tartozás érzésének testvéri szeretettel való ápolása, a tagoknak — egymásra hatás által — fokozottabb szellemi tevékenységre serkentése, a céltudatos belmissiói munka s általában a lelkészi és tanítói teendők korszerű végzése terén felmerülő vitás kérdések megbeszélése, az ezekre vonatkozó tapasztalatok kicserélése, a valláserkölcsei életre kihatással bíró napi kérdések megvitatása s általában az arra való komoly törekvés, hogy az egyesület tagjai hivatásuk teljes tudatában, istenországának munkálására vonatkozó kötelességüknek megfelelni minden irányban képesek legyenek.

3. §. Feladatai közé sorozza:

a) az egyházi irodalom művelését előadások, vallásos és irodalmi esték, összejövetelek, konferenciák tartása által;

b) az elméleti és gyakorlati theológia és pedagógiai körébe tartozó kérdések megvitatását;

c) a gyakorló lelkész és tanító munkájának bármelyik ágában előforduló vitás kérdések megbeszélését irányítás és egyöntetű eljárás céljából;

d) a lelkészi és tanítói kar tekintélyének, értelmi és erkölcsi súlyának és anyagi jólétének megvédelmezését s illetve ennek emelését:

e) az egyházi felsőbb hatóság által az egyházmegyékhez letett egyházközigazgatási és egyéb ügyek megbeszélését;

f) önkormányzati jogunknak bármely oldalról jövő támadások ellen való megvédelmezését.

4. §. Kötelezett tagjai az ungi református egyházmegye kebelében működő rendes, helyettes és segédlelkészek és tanítók, és az egyházmegye világi tisztikara. Pártoló tagok lehetnek egyházas, vallásos buzgóságú világi egyének.

5. §. Tagsági-díj évi 10 korona, mely összeg az egyesület pénztárosánál fizetendő be. — Segédlelkészek és segédtanítók tagsági díjat nem fizetnek.

6. §. A Lelkészegegyesület munkálkodását közgyűlés és körü értekezlet által végzi.

7. §. *Közgyűlés* tartandó évenként a szükség szerint többször, de legalább kétszer. Összehívandó a közgyűlés valamelyik körü értekezlet, vagy legalább 10 tag írásban bejelentett kívánására is.

8. §. A közgyűlés helye: Nagykapos. Idejét az elnök állapítja meg és közli kellő időben a tagokkal.

9. §. A közgyűlés jogköre: Választja három évre szóló megbizatással a tisztikart, megállapítja, vagy megváltoztatja az alapszabályokat, tárgyalja a körü értekezletek felterjesztéseit, felsőbb egyházi hatóságokból hozzá letett ügyekben határoz s a szükséghez képest a körü értekezletek véleményének bevárása után az egyházmegyei közgyűlés elé javaslatot terjeszt; pályakérdéseket, pályadíjakat tűz ki, indítványok és pályadíjak felett dönt; a pénztár átvizsgálásáról szóló jelentés felett határoz és a pénztárosnak felmentést ad.

10. §. A közgyűlésen megjelenni az egyesület minden tagja köteles s ott szólási és szavazati joga van.

A közgyűlésről elmaradását minden tag igazolni tartozik, az igazolatlanul elmaradó 10 korona büntetést fizet.

11. §. Az egyesület tisztikara: elnök, alelnök, két jegyző és pénztáros, mindenik a közgyűlés által szótöbbséggel három évre választva.

12. §. *Elnök*: a közgyűlést összehívja, az évi munkálkodásról jelentést tesz, a tanácskozást vezeti, a határozatokat kimondja, egyenlő szavazatok esetén dönt; a beérkezett pályamunkákat bíráló végett kiosztja; a jelentéseket, indítványokat, bírálatokat a közgyűlés elé terjeszti, a körü értekezleteken megvitandó dolgokat a körü elnökökkel idejében közli.

13. §. *Alelnök*: az elnököt akadályoztatása esetén helyettesíti, annak jogait gyakorolja és kötelességeit végzi.

14. §. *Jegyzők* a közgyűlés határozatait, a megvitatásra kerülő kérdéseket, azok megoldását, a felolvasott értekezések, vagy bírálatok kivonatait s az azokra hozott határozatokat jegyzőkönyvbe írják; az egyházmegyei közgyűlés elé beadandó felterjesztéseket idejében elkészítik és az egyházmegyei közgyűlés elnökéhez beadják.

15. §. *Pénztáros* a tagok számát nyilvántartja, a tagsági díjakat beszedi, az egyesület pénztét kezeli, arról naplót vezet, a pénzt biztos helyen gyümölcsözteti és évenként a pénztár állapotáról a közgyűlésnek jelentést tesz.

16. §. A kitűzött feladat könnyebb megvalósíthatása céljából az Ungi Református Egyházmegyei Lelkész- és Tanító Egyesület feloszlik három körre. Ezek: 1. csapi, 2. kaposi, 3. bezői.

17. §. A csapi körhöz tartozik: Ásvány, Bátfa- Palló, Csap, Gálocs, Kistrát, Minaj, Palágy, Salamon, Szürte, Tarnóc, Botfalva, (10 egyház).

18. §. A kaposi körhöz tartozik: Bajánháza, Vysoka, Bés, Csepely, Veskóc, Csicsér, Iske, Mokcsa, Mogyorós, Nagykapos, Nyarád, Szelmenc, Szirénfalva, Vaján, Vajkóc-Mátyóc (11 egyház).

19. §. A bezői körhöz tartozik: Bező, Zahar, Jenke, Kereszt, Pályin, Pinkóc, Rőcse, Sárosmező, Szeretva, Lucska, Solymos. (8 egyház.)

20. §. Az így beosztott körből más körbe átlépni csak a közgyűlés jóváhagyásával lehet.

21. §. A lelkész- és tanító egyesületi körök évenként legalább egy gyűlést tartanak; a gyűlés helyét, idejét és munkatervét maguk határozzák meg; saját kebelükből elnököt és jegyzőt választanak.

22. §. A lelkész- és tanító egyesületi körök munkakörébe tartozik mindaz, amit a 3. §. a Lelkész- és Tanító Egyesület feladatául kitűzött.

23. §. Indítványait, határozataikat, hitelesített jegyzőkönyveiket az egyesület elnökéhez a közgyűlés előtt legalább 8 nappal betérjeszteni tartoznak.

24. §. A Lelkész- és Tanító Egyesület vagyonát képezik: a tagsági díjak, a Horváth Mária alapból évi 100 korona, az esetleges adományok és hagyományok. A vagyon felett a közgyűlés szabadon rendelkezik.

25. §. A Lelkész- és Tanító Egyesület feloszlását olyan közgyűlés határozhatja el, melyet egy hónapi előzetes kihirdetés

után egyenesen e célból hívják össze s amelyen az egyesület tagjainak $\frac{2}{3}$ (kettőharmad) része jelen van és a feloszlást kimondja.

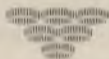
26. §. Feloszlás esetén a Lelkész- és Tanító Egyesület vagyona „Ungi Református Egyházmegyei Lelkész- és Tanító Egyesület Alapítványa” címén az ungi református egyházmegyei lelkeszi özvegy-árva gyámintézetre száll.

27. §. Ezen alapszabályok az egyházmegyei közgyűlés megerősítése után azonnal életbe lépnek.

Jóváhagyta és megerősítette az ungi ref. egyházmegye közgyűlése Nagykaposon 1924 szept. 9-én.

Jóváhagyta és megerősítette, a tiszáninneni ref. egyházkerület Kassán, 1924 évi szeptember hó 23-án tartott közgyűlésének 52 sz. határozatával.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYEI ÉNEKKAR ALAPSZABÁLYA.

1. §. Az egyeslet neve:

„Ungi Református Egyházmegyei Énekkar.“

2. §. Az Egyházmegyei Énekkar az összhangzatos éneklés gyakorlása végett alakult egyesület; célja: egyházmegyei gyűléseken, gyülekezeti ünnepélyeken, temetéseken, hangversenyeken való megjelenésével a ref. hívekben az éneklés iránti szeretet és érdeklődés felkeltése; a gyülekezeti ünnepélyek fényének, sikerének előmozdítása; tagjai között a testvéries megértés és szeretet ápolása, — általában vallás-erkölcsi tevékenység; — működése köréből minden politikai jellegű cselekmény ki van zárva.

3. §. Az egyesület tisztikarát és választmányát három évenként maga választja.

4. §. Az Énekkar tagjai: Alapító-, működő- vagy pártoló tagok.

a) Alapító tag: aki az Énekkar javára legalább 500 koronás adományt ad.

b) Működő tagok: az ungi ref. egyházmegyébe bekebelezett lelkészek, segédlelkészek, felekezeti tanítók és az olyan állami tanítók, akik kántorok is továbbá az egyházmegye világi tisztikara — a c) pontban foglaltak kivételével — kötelezőleg.

c) Pártoló tagok; azok a lelkészek, segédlelkészek, tanítók és em. világi tisztviselők, akik vagy előrehaladott életkoruk, vagy hangképtelenségük miatt, mint működő tagok nem szerepelhetnek.

5. §. Alapító tagoknak: joguk van az énekkari gyakorló órákon megjeleneni; a közgyűléseken résztvenni, felszólalni, de szavazati jogot nem gyakorolhatnak.

6. §. Működő tagok: kötelesek az énekkari gyakorló órákon megjeleneni; a megállapított darabokat lehetőleg betanulni; a szereplés helyén pontos időben megjeleneni. Közgyűléseken szólamai és szavazati joggal bírnak; választók és választhatók. — Aki gyakorló órákról elmarad s mulasztását nem igazolja; első eset-

ben Elnöki figyelmeztetésben részesül; másodizben jkönyvi megrovást kap; harmadizben s minden további esetben 20—20 kor. pénzbírsággal sujtatik. Aki szereplésről marad el indokolatlanul: 100 kor. pénzbírságot fizet. A büntetés pénzek közigazgatási uton is behajthatók.

7. §. *Pártoló tagok*: az énekkari gyakorló órákon megjelenhetnek; közgyűléseken szólási és szavazati joggal birnak. Évente 50 korona tagsági díjat fizetnek.

8. §. Az Énekkar igazgatását 1.,k özgyűlések 2., tisztvisezők, 3., az em. közgyűlés eszközlik.

9. §. A közgyűlés: rendes vagy rendkívüli lehet.

a) Rendes közgyűlés évenként egyszer tartatik, az em. közgyűlést megelőzőleg. A közgyűlés választja a tisztvisezőket, s intézi az egyesület összes szellemi és anyagi ügyeit.

b) Rendkívüli közgyűlést fontos és sürgős ügyek elintézésére az elnök bármikor hívhat össze; 10 tag kivánságára pedig köteles a gyűlést összehívni, amelyen minden tag ép úgy köteles megjelenni, mint a rendes közgyűlésen.

Az Énekkar tisztvisezői:

10. §. Az egyházmegye esperese, mint tiszteletbeli elnök.

11. §. *Elnök*. Összehívja és vezeti a köz- és választmányi gyűléseket; képviseli az Énekkart hatóságokkal, testületekkel szemben; a gyakorló órákra a tagokat összehívja; a tagok megjelenését ellenőrzi; gyakorló órákon a rendre felügyel; a betanulandó darabokat az énekvezérrel megállapítja; a szereplő tagokat kijelöli, az egyleti pénztárt ellenőrzi, a közgyűlésnek az egylet működéséről jelentést tesz. Köteles évenként egyszer az Énekkar szellemi és anyagi életéről, szerepléseiről, tagok felvételéről s távozásáról az em. közgyűlésnek is jelentést tenni.

12. §. *Jegyző*. A jegyző vezeti a köz- és választmányi gyűlések jegyzőkönyveit. — A reábizott okmányokat elkészíti.

13. §. *Pénztáros*. A pénztáros kezeli az Énekkar vagyonát; pontos kezelés és könnyü áttekinthetés végett bevételi- és kiadási-, továbbá tartozási és törlesztési naplót vezet. Kiadásait és bevételeit nyugtákkal, illetve ellennyugtákkal igazolja. 100 koronánál nagyobb összeget magánál nem tarthat. — Az Elnök kivánságára bármikor köteles a pénztár állapotáról felvilágosítást nyújtani. A nyugdíjakat, büntetés pénzeket beszedi.

14. §. *Fő-énekvezér*. Az énekkar által betanulandó darabokat az elnökkel együtt megállapítja; a tagokat a gyakorló

órákon tanítja; az éneklést vezeti; szereplésekre a főénekesekkel együtt a tagokat kijelöli.

15. §. *Alénekvézér.* A főénekvézért akadályoztatása esetén helyettesíti.

16. §. *Protokántorok.* (Főénekesek.) Minden szólam maga választ főénekest, aki szólamának tagjait tanítani köteles; szereplésekre tagokat ajánl.

17. §. A tisztviseelői kar, mint *választmány* intézi az Énekkar szellemi és anyagi ügyeit; sérelmes határozataik ellen a tagok a közgyűlésnél jogorvoslattal élhetnek.

18. §. A legfőbb felügyeleti jogot az Énekkar felett az Egyházmegye gyakorolja, ezért köteles az elnök évenként egyszer az Énekkar ügyeiről jelentést tenni.

19. §. Ha az Énekkar megszűnnék, vagyona az Egyházmegye tulajdonába jut s mint énekkari alap kezelendő.

20. §. *Tanácskozási rend az énekkari közgyűléseken.*

1. A közgyűlést az elnök hívja össze.

2. Az előző gyűlés jegyzőkönyve felolvastatván, az arra tett esetleges megjegyzések után hitelesítettik.

3. Elnök a gyűlést megnyitja. jelenlevőket a napirend tárgyalására felhívja.

4. Ugyanazon tárgyhoz egy tag csak egyszer szólhat; de szavainak félremagyarázása esetén joga van még egyszer felvilágosítást adni.

5. A felszólalót zavarni, beszédében félbeszakítani senkinek sem szabad, kivéve azt az esetet ha a felszólaló a tárgytól eltér, amikor is elnöknek joga van az illetőt a tárgyhoz való alkalmazkodásra felhívni; vagy ha a felszólaló a rendet s illemtet sértőleg viselkednék, nyilatkoznék: *rendre utasítani*, — melyet azonban mindig figyelmeztetés előz meg.

6. Ha a felszólaló a rendre utasítás után is megmaradna viselkedésében s felszólalási modorában: elnök megvonja tőle a szót. Ugyanez az eljárás, ha valamely felszólaló személyeskedik.

7. Az indítványt tevő visszavonhatja indítványát, de azt egy tag mindig magáévá teheti, s ez esetben a tanácskozás megtartandó az indítvány felett. Az indítványozónak s előterjesztést tevőnek joga van zárszóval élni.

8. Az Elnöknek jogában áll tanácskozás közben is bármikor felszólalni, de csak a tárgyra vonatkozó felvilágosítás céljából, vagy pedig az 5. 6-ban említett esetekben.

9. Ha vélemény eltérés van, az Elnök szavazást rendel el. A szavazás személyes ügyekben titkos, más esetekben felállással történik.

10. Érvényes határozathozatal csak akkor történik ha a tagoknak legalább fele van jelen. Másodizben azonban a jelenlevők határoznak.

11. A közgyűlés berekesztése, esetleges felfüggesztése az Elnök jogkörébe tartozik.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYEI SEGÉLYEGYLET

A L A P S Z A B Á L Y A I .

1. Az egylet célja: a tagok elhalálozása esetén azok családjának kölcsönös hozzájárulás útján való egyszersmindenkori segélyezése.

2. A segélyezés úgy történik, hogy az egyleti tag halálaor bármely lelkész hivatalos értesítésére kifizet az Ungi református egyházmegye pénztára a temetkező család kezeihez annyiszor 100 koronát, ahány élő tagja van a segélyegyletnek [100 (n—1)].

3. a) A segélyegylet kötelezett tagja: az egyházmegyében szorgáló minden rendes lelkész és tanító;

b) tagok lehetnek az egyházmegye világi tisztikarának tagjai, továbbá az egyházmegyébe bekebelezett helyettes- és segédlelkészek és tanítók, valamint az olyan állami tanítók is, akik kántorságot végeznek: azon esetben, ha belépésüket az egyházm. Lelkész és tanító egyesület elnökénél kötelezőleg bejelentik és magukat a tagok nyilvántartásába felvétetik.

c) tagja lehet a segélyegyletnek más egyházmegyéhez tartozó rendes lelkész és tanító is: ha ez irányu kérelmüknek az egyházm. Lelkész- és tanító egyesület közgyűlése viszonylagos szótöbbséggel helyt adva: ilyenekül felvétetnek.

d) tagja marad a segélyegyletnek azon más egyházmegyébe költöző, vagy nyugdíjba vonuló lelkész vagy tanító is, aki tagsági hozzájárulást már fizetett, — a tagok közül való kilépését be nem jelentette és tagsági kötelezettségének továbbra is eleget tesz.

e) ha a tagok közül valamelyik tanító állami tanítónak lesz, tagsági jogát továbbra is megtarthatja.

f) ha a segélyegylet valamelyik egyházmegyénk kötelékéből kilépő tagja tagságáról lemond: kártérítésre igénye nincs.

4. A tagok kötelessége az egylet valamelyik tagjának halála esetén, az azt követő félév (január, vagy július) elejéig (15-ig), halálózásonként 100—100 koronát az ungi egyházmegye pénztárába befizetni.

5. Késedelemért kamat fizetendő.

6. Tartalékalap létesítésére visszatartandó a 8 első halál eseténél 700, 600, 500, 400, 300, 200, 200 és 100 = összesen 3000 korona.

7. A tartalék alap az ungi egyházmegye pénztárában „Egyházmegyei Segélyegyleti Tartalékalap” címen kezelendő.

8. A tartalékalap rendeltetése az, hogy ha valamelyik egyházmegyénkbeli lelkész vagy tanítói állás az egyesületi tag halálakor betöltve nem volna és emiatt a tagsági járulékokban hiányt mutatkozik, ezt a hiányt a tartalékalap fedezi.

9. A segélyegylet feloszlása esetén a tartalékalap az egyházmegyei lelkészi özvegy-árva gyámintézetre száll.

10. Ha a segélyegylet valamelyik tagja egyenes örökösök (özvegy, gyermekek, munkaképtelen és vagyontalan szülők) hátrahagyása nélkül halna el, a segélynek a temetési költségek levonása után megmaradó része: a tartalékalapot illeti.

11. A segélyegylet ügyvezetője: az egyházm. gyámintézeti pénztár kezelője, aki az egylet működéséről az em. lelkész és tanítóegyesület közgyűlésének jelentést tesz.

12. A tagok névsora az em. jegyzőkönyvben évről-évre nyilvántartandó.

